

**Sprawozdanie finansowe za okres
od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG
(Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce**

**Dyrekcja Generalna Oddziału przedstawia sprawozdanie finansowe
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku**

<i>Alexander Fleischmann</i>	<i>Dyrektor Generalny</i>	<i>Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
	<i>Zastępca</i>	
<i>Adrian Sejdak</i>	<i>Dyrektora Generalnego</i>	<i>Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
	<i>Członek</i>	
<i>Anna Klimek</i>	<i>Dyrekcji Generalnej</i>	<i>Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
	<i>Członek</i>	
<i>Jacek Małachowski</i>	<i>Dyrekcji Generalnej</i>	<i>Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
<i>Barbara Kucharczyk</i>	<i>Dyrektor Departamentu Zarządzania Finansami</i>	<i>Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>

Warszawa, 30 czerwca 2023 r.

Spis treści

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN Z TYTUŁU ROZRACHUNKÓW Z CENTRALĄ.....	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
2. OPIS ISTOTNYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	10
2.1. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	10
2.2. OŚWIADCZENIE ZGODNOŚCI	10
2.3. ZMIANY W POLITYCE RACHUNKOWOŚCI.....	11
2.4. POZYCJE WYRAŻONE W WALUTACH OBCYCH	15
2.5. USTALENIE WYNIKU FINANSOWEGO	16
2.5.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	16
2.5.2. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT.....	16
2.5.2.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI POWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIAMI	17
2.5.3. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ I Z POZYCJI WYMIANY	18
2.5.4. ODPISY NETTO Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH	18
2.5.5. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	19
2.5.6. INNE POZYCJE WYNIKU FINANSOWEGO	19
2.5.6.1. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	19
2.6. UJĘCIE, PREZENTACJA I WYCENA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	19
2.6.1. AKTYWA FINANSOWE KLASYFIKACJA I WYCENA	19
2.6.2. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH.....	22
2.7. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE.....	32
2.8. METODY USTALANIA WARTOŚCI GODZIWEJ I ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	32
2.9. WYŁĄCZENIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	33
2.10. MODYFIKACJA SKŁADNIKA AKTYWÓW FINANSOWYCH	34
2.11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	35
2.11.1. KOSZTY ZAKOŃCZONYCH PRAC ROZWOJOWYCH	37
2.11.2. INNE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	37
2.12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	38
2.13. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	39
2.14. REZERWY.....	39
2.15. PODATEK DOCHODOWY	41
2.16. POZOSTAŁE POZYCJE	43
2.17. LEASING	43
2.18. ZMIANY W STANDARDACH RACHUNKOWOŚCI.....	46
2.19. ISTOTNE SZACUNKI	49
2.20. REZERWY NA PRAWDOPODOBNE ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE ZE SPRAW SĄDOWYCH	50
2.11.1. UTRATA WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	52
3. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	56
4. ODPISY NETTO Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH.....	56
5. WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT.....	57
6. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ I Z POZYCJI WYMIANY	57
7. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE.....	58
WYNAGRODZENIA I INNE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	58
POZOSTAŁE OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	58
8. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	58
9. PODATEK DOCHODOWY.....	59
10. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	62
11. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	62
12. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	62
13. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	63
14. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	68
15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	69
16. INNE AKTYWA	70
17. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU – ZOBOWIĄZANIA WOBEC CENTRALI	71

18.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU – ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	71
19.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	71
20.	REZERWY	72
21.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	73
22.	SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI	79
23.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	79
24.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE KTÓRE W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	80
25.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	80
26.	ZDARZENIA PO DACIE SPRAWOZDAWCZEJ	82
27.	CHARAKTER I ZAKRES RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	86
	ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	87
	KOMITETY RYZYKA	88
	ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I WERYFIKACJA	89
28.	RYZYKO KREDYTOWE	90
29.	RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI	108
30.	POZOSTAŁE RYZYKA RYNKOWE	109
	RYZYKO WALUTOWE	109
	RYZYKO ZMIANY STOPY PROCENTOWEJ DLA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH I WARTOŚCI GODZIWEJ	110
	RYZYKO OPERACYJNE	113
31.	INFORMACJE O PODMIOCIE UPRAWNIIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	115
32.	DYREKTYWA W SPRAWIE SPRAWOZDAŃ NA TEMAT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW (CSRD)	115

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021*
Przychody z tytułu odsetek w tym:		178 306	142 958
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		177 984	142 692
<i>Pozostałe przychody odsetkowe</i>		322	266
Koszty z tytułu odsetek		-121 065	-85 052
Wynik z tytułu odsetek	3	57 241	57 906
Odpisy netto z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	4	213 299	-60 039
Odpisy netto z tytułu wzrostu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		-899 733	-916 462
Przychody z tytułu prowizji i opłat		3 921	3 781
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-5 032	-2 722
Wynik z tytułu prowizji i opłat	5	-1 111	1 059
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	6	14 452	16 225
Ogólne koszty administracyjne	7	-320 755	-135 535
Pozostałe przychody operacyjne	8	22 971	22 028
Pozostałe koszty operacyjne	8	-2 447 142	-322 561
Podatek od instytucji finansowych		-23 946	-22 752
Strata brutto		-3 384 724	-1 360 131
Podatek dochodowy	9	0	0
Strata netto		-3 384 724	-1 360 131
Pozostałe całkowite dochody		0	0
Całkowite dochody netto		-3 384 724	-1 360 131

*Dane za rok 2021 zostały przekształcone zgodnie z informacjami w Nocie 2.3.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Na dzień	Na dzień
		31 grudnia 2022	31 grudnia 2021*
Kasa i środki w Banku Centralnym	10	25 169	7 155
Należności od banków w tym:	11	533 768	330 240
<i>Należności od Centrali</i>		183 883	323 323
<i>Należności od innych banków</i>		349 885	6 917
Kredyty i pożyczki wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12	19 510	21 856
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu	13	8 915 377	10 064 680
Wartości niematerialne	14	22 041	19 285
Rzeczowe aktywa trwałe	15	14 579	11 146
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9	0	0
Inne aktywa	16	33 738	25 207
Aktywa razem		9 564 182	10 479 569

Zobowiązania i rozliczenia z Centralą	Nota	Na dzień	Na dzień
		31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu w tym:		10 319 812	11 558 949
<i>Zobowiązania wobec Centrali</i>	17	10 263 655	11 499 020
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	18	56 158	59 929
Pozostałe zobowiązania	19	224 625	85 289
Rezerwy	20	2 720 167	573 125
Zobowiązania razem		13 264 605	12 217 363

Rozrachunki z tytułu rozliczeń z Centralą		-3 700 423	-1 737 794
Wynik bieżącego okresu		-3 384 724	-1 360 131
Wynik z lat poprzednich		-315 699	-377 663
Zobowiązania razem		9 564 182	10 479 569

*Dane za rok 2021 zostały przekształcone zgodnie z informacjami w Nocie 2.3.

Sprawozdanie ze zmian w rozrachunkach z tytułu rozliczeń z Centralą

Sprawozdanie ze zmian z tytułu rozliczeń z Centralą za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Niepodzielony wynik finansowy		
	Wynik finansowy lat ubiegłych	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Razem
Stan na początek okresu	-1 737 794	0	-1 737 794
Wynik netto za okres	0	-3 384 724	-3 384 724
Pokrycie straty	1 422 095		1 422 095
Stan na koniec okresu	-315 699	-3 384 725	-3 700 423

W dniu 28 lutego 2023 r. Centrala pokryła stratę Oddziału za rok 2021 i 2022 w wysokości 2 423,5 mln złotych.

Sprawozdanie ze zmian z tytułu rozliczeń z Centralą za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021 r.	Niepodzielony wynik finansowy		
	Wynik finansowy lat ubiegłych	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	Razem
Stan na początek okresu	-678 671	0	-678 671
Wynik netto za okres	0	-1 360 131	-1 360 131
Pokrycie straty	301 008		301 008
Stan na koniec okresu	-377 663	-1 360 131	-1 737 794

W dniu 22 lutego 2022 r. Centrala pokryła stratę Oddziału za rok 2020 i 2021 w wysokości 1 422 mln złotych.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021*
Strata brutto		-3 384 724	-1 360 131
Korekty o pozycje:		647 395	8 206
Amortyzacja		6 804	7 365
Zmiana stanu rezerw		686 433	60 039
Przychody odsetkowe		-171 425	-144 253
Koszty odsetkowe		118 274	85 055
Inne		7 309	0
Zmiany stanu aktywów i pasywów :		3 516 299	2 016 535
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu		1 155 862	2 067 027
Kredyty i pożyczki wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		2 346	-1 048
Inne aktywa		-8 531	-10 974
Zobowiązania wobec klientów		-3 771	3 620
Pozostałe zobowiązania		51 926	30 752
Rezerwy		2 147 042	-217 095
Odsetki otrzymane		171 425	144 253
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		778 969	664 610
Działalność inwestycyjna	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		-7 076	-3 786
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		-7 076	-3 786
Działalność finansowa			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		-2 908	-2 023
Wpływy z tytułu zaciągnięcia długoterminowych zobowiązań finansowych		2 644 925	301 008
Wydatki z tytułu spłaty długoterminowych zobowiązań finansowych		-3 192 368	-836 442
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		-550 352	-537 457
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto		221 542	123 367
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku		337 395	214 027
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	10 11	558 937	337 395

*Dane za rok 2021 zostały przekształcone zgodnie z informacjami w Nocie 2.3.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki w Banku Centralnym	25 169	7 155
Należności od banków	533 768	330 240
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	558 937	337 395

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

1. Informacje ogólne

Niniejsze sprawozdanie finansowe **Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce** (dalej „Oddział”) zostało sporządzone za okres rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2022 roku, a zakończony 31 grudnia 2022 roku.

Jednostką sporządzającą sprawozdanie finansowe jest **Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, będący Oddziałem Raiffeisen Bank International AG (dalej „Centrala”)** z siedzibą w Warszawie, 03-736, Plac Konesera 8, wpisany do polskiego Krajowego Rejestru Sądowego jako Oddział zagranicznego przedsiębiorcy pod numerem KRS 0000753494, przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Oddział rozpoczął działalność operacyjną z dniem 1 listopada 2018 roku po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego na podział Raiffeisen Bank Polska S.A. poprzez wydzielenie części majątku Raiffeisen Bank Polska S.A. i przeniesienie go do Banku BGŻ BNP Paribas S.A. zgodnie z planem podziału z dnia 28 kwietnia 2018 r. Pozostała część majątku Raiffeisen Bank Polska S.A. na podstawie przedmiotowej zgody Komisji Nadzoru Finansowego została przeniesiona na rzecz Raiffeisen Bank International AG. Dalsza działalność na terytorium Polski prowadzona jest w formie Oddziału. Transakcja przeniesienia aktywów Raiffeisen Bank Polska S.A. na rzecz Raiffeisen Bank International AG i wniesienie aktywów do Oddziału została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa jednostek pod wspólną kontrolą.

Czas działalności Oddziału jest nieoznaczony.

Zgodnie z Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14 września 2018 roku celem prowadzenia działalności przez Raiffeisen Bank International AG na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez Oddział jest zapewnienie utrzymania i obsługi wniesionego do Oddziału portfela kredytów mieszkaniowych do czasu spłaty lub wygaśnięcia tych wierzytelności. Oddział dodatkowo pełni także rolę likwidatora Funduszy FinCrea TFI.

Zatwierdzenie niniejszego sprawozdania finansowego

Dyrekcja Generalna Oddziału dokonała zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego w dniu 30 czerwca 2023 roku.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Oddziału zostało sporządzone za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku. Dane porównawcze za rok 2021 zostały zaprezentowane w analogiczny sposób. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Oddział działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia sprawozdawczego.

Oddział poniósł stratę w wysokości 3 700 423 418 zł. za okres zakończony 31 grudnia 2022 roku, który wynika głównie z ujęcie wpływu ryzyka prawnego w postaci rezerw na ryzyko prawne związane ze sprawami spornymi dotyczącymi portfela kredytów hipotecznych indeksowanych i denominowanych do franka szwajcarskiego (CHF). W związku z powyższym Oddział otrzymał list wsparcia od Raiffeisen Bank International AG, w którym to Raiffeisen Bank International AG zobowiązuje się do zapewnienia dalszego finansowania działalności operacyjnej Oddziału w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od momentu sporządzenia sprawozdania finansowego. W oparciu o te informacje Dyrekcja Generalna oceniła, że przyjęte założenie dotyczące kontynuacji działalności do sporządzenia sprawozdania finansowego jest zasadne.

2.2. Oświadczenie zgodności

Roczne sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Oddziału zostało sporządzone i zaprezentowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (MSSF).

Sprawozdanie finansowe Oddziału uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji. Zmiany standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2023 roku oraz ich wpływ na sprawozdanie finansowe zostały zaprezentowane w Nocie 2.18 do sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu sprawozdawczym, zgodnie z informacjami przedstawionymi w Nocie 2.18.

Noty do sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Oddziału zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- ✓ według wartości godziwej dla: aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez wynik finansowy zgodnie z przyjętym przez Oddział modelem zarządzania aktywami finansowymi oraz kredyty i pożyczki które nie spełniają charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, (umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. Solely payments of principal and interest, „SPPI”),
- ✓ według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla pozostałych kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- ✓ według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Kierownictwa Oddziału stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Oddział zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego zostały opisane w Nocie 2.19.

2.3. Zmiany w polityce rachunkowości

Począwszy od czerwca 2022 r. Oddział zmienił politykę rachunkowości w zakresie ujmowania wpływu ryzyka prawnego wynikającego z kredytów indeksowanych i denominowanych do CHF. W poprzednich okresach Oddział prezentował rezerwy na sprawy sporne zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Od czerwca 2022 roku Oddział zdecydował o rozpoznaniu wspomnianych rezerw zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, tj. jako pomniejszenie wartości księgowej brutto poszczególnych ekspozycji kredytowych. Wynika to z faktu, że rezerwy na ryzyko prawne ekspozycji kredytowych wyrażonych w CHF i innych walutach dotyczą zmiany szacunku przepływów pieniężnych.

Zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9, jeżeli jednostka koryguje swoje szacunki oczekiwanych płatności lub wpływów (z wyłączeniem modyfikacji zgodnie z paragrafem 5.4.3 oraz zmian szacunków oczekiwanych strat kredytowych), koryguje wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych lub zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego (lub grupy instrumentów finansowych) w celu odzwierciedlenia rzeczywistych i skorygowanych szacunkowych umownych przepływów pieniężnych.

Zakres standardu MSR 37 określony w pkt. 1-9 stanowi, że „2. Niniejszy standard nie ma zastosowania do instrumentów finansowych (w tym gwarancji) objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe”.

Noty do sprawozdania finansowego

Pożyczki będące źródłem ryzyka prawnego są instrumentami finansowymi objętymi zakresem

MSSF 9. W związku z tym prezentacja rezerw wynikających z ryzyka prawnego tych pożyczek jako korekty zgodnie z MSSF 9 jest bardziej trafna i wiarygodna. Jedynie w przypadku, gdy korekta jest większa niż wartość bilansowa brutto, pozostała część jest prezentowana zgodnie z MSR 37.

Korekta wartości księgowej brutto o wartość naliczonej rezerwy wynikającej z ryzyka prawnego wpływa na kalkulację oczekiwanych strat kredytowych, przychodów odsetkowych oraz kosztu ryzyka. W zakresie rachunku zysków i strat koszt ten prezentowany jest w odrębnej pozycji „Odpisy netto z tytułu wzrostu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych”.

Dla standardowych kredytów, gdzie korekta wartości bilansowej brutto obliczona zgodnie z MSSF 9 nie obejmuje wszystkich ryzyk, zastosowanie mają zapisy MSR 37 dotyczące tworzenia rezerw.

W poniższych tabelach zaprezentowano dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2021 r. które zostały przekształcone w celu zapewnienia porównywalności.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Przychody z tytułu odsetek w tym:		142 958		142 958
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		142 692		142 692
Pozostałe przychody odsetkowe		266		266
Koszty z tytułu odsetek		-85 052		-85 052
Wynik z tytułu odsetek	3	57 906		57 906
Odpisy netto z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	4	-60 039		-60 039
Odpisy netto z tytułu wzrostu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		0	-916 462	-916 462
Przychody z tytułu prowizji i opłat		3 781		3 781
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-2 722		-2 722
Wynik z tytułu prowizji i opłat	5	1 059		1 059
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	6	16 225		16 225
Ogólne koszty administracyjne	7	-135 535		-135 535
Pozostałe przychody operacyjne	8	22 028		22 028
Pozostałe koszty operacyjne	8	-1 239 023	916 462	-322 561
Podatek od instytucji finansowych		-22 752		-22 752
Strata brutto		-1 360 131		-1 360 131
Podatek dochodowy	9	0		0
Strata netto		-1 360 131	0	-1 360 131

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Pozostałe całkowite dochody	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym
		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Strata netto		-1 360 131		-1 360 131
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu, które mogą być przeniesione do wyniku		0		0
Dochody całkowite netto		-1 360 131	0	-1 360 131

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym
		Na dzień 31 grudnia 2021		Na dzień 31 grudnia 2021
Kasa i środki w Banku Centralnym	10	7 155		7 155
Należności od banków w tym:	11	330 240		330 240
Należności od Centrali		323 323		323 323
Należności od innych banków		6 917		6 917
Kredyty i pożyczki wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12	21 856		21 856
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu	13	11 487 748	-1 423 068	10 064 680
Wartości niematerialne	14	19 285		19 285
Rzeczowe aktywa trwałe	15	11 146		11 146
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9	0		0
Inne aktywa	16	25 207		25 207
Aktywa razem		11 902 637	-1 423 068	10 479 569

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Zobowiązania i rozliczenia z Centralą	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym
		Na dzień 31 grudnia 2021		Na dzień 31 grudnia 2021
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu w tym:		11 558 949		11 558 949
Zobowiązania wobec Centrali	17	11 499 020		11 499 020
Zobowiązania wobec klientów	18	59 929		59 929
Pozostałe zobowiązania	19	85 289		85 289
Rezerwy	20	1 996 193	-1 423 068	573 125
Zobowiązania razem		13 640 431	-1 423 068	12 217 363
Rozrachunki z tytułu rozliczeń z Centralą		-1 422 095		-1 737 794
Wynik bieżącego okresu		-1 044 432		-1 360 131
Wynik z lat poprzednich		-377 663		-377 663
Zobowiązania razem		12 218 336	-1 423 068	10 479 569

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym
		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Strata brutto		-1 360 131		-1 360 131
Korekty o pozycje:		8 206		8 206
Amortyzacja		7 365		7 365
Zmiana stanu rezerw		60 039		60 039
Przychody odsetkowe		-144 253		-144 253
Koszty odsetkowe		85 055		85 055
Zmiany stanu aktywów i pasywów :		2 016 535		2 016 535
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu		643 959	1 423 068	2 067 027
Kredyty i pożyczki wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-1 048		-1 048
Inne aktywa		-10 974		-10 974
Zobowiązania wobec klientów		3 620		3 620
Pozostałe zobowiązania		30 752		30 752
Rezerwy		1 205 973	-1 423 068	-217 095
Podatek dochodowy zapłacony/otrzymany		0		0
Odsetki otrzymane		144 253		144 253
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		664 610	0	664 610

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Działalność inwestycyjna	Nota	Dane zaprezentowane w opublikowanym Sprawozdaniu Finansowym	Wpływ zmian wdrożonych w polityce rachunkowości	Dane przekształcone zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu Finansowym
		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		-3 786		-3 786
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		-3 786	0	-3 786
Działalność finansowa				
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		-2 023		-2 023
Wpływy z tytułu zaciągnięcia długoterminowych zobowiązań finansowych		301 008		301 008
Wydatki z tytułu spłaty długoterminowych zobowiązań finansowych		-836 442		-836 442
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		-537 457	0	-537 457
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		123 368	0	123 368
Środki pieniężne na początek roku		214 027		214 027
Środki pieniężne na koniec roku	10 11	337 395	0	337 395

2.4. Pozycje wyrażone w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Oddział prowadzi działalność (tzw. waluta funkcjonalna). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (zł), który jest walutą funkcjonalną.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień sprawozdawczy (tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego).

Wszystkie powstałe różnice kursowe, w tym zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia transakcji ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany”.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

2.5. Ustalenie wyniku finansowego

2.5.1. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Oddział rozpoznaje przychody odsetkowe od aktywów finansowych, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości uzyska korzyści ekonomiczne i kwota przychodu może być wyceniona w wiarygodny sposób.

W rachunku zysków i strat ujmowane są przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz przychody i koszty odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej. Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji związanych z nimi przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, którą dyskontowane są przyszłe przepływy pieniężne w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego.

Przy obliczaniu efektywnej stopy procentowej przepływy pieniężne szacowane są przy uwzględnieniu warunków umownych danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie płatności odsetkowe, prowizje i opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

Dla udzielonych oraz otrzymanych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych lub o nieustalonych terminach zmian oprocentowania, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej, prowizje i opłaty otrzymane i zapłacone są rozliczane liniowo.

W przypadku aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, w momencie rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych (przeklasyfikowania aktywa finansowego do Fazy 3), przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według efektywnej stopy procentowej.

2.5.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje otrzymane i zapłacone bezpośrednio związane z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych, są prezentowane w przychodach lub kosztach odsetkowych zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.5.1. sprawozdania finansowego.

Zgodnie z MSSF 15 przychody z umów z klientami obejmują zarówno opłaty i prowizje, które są rozliczane w czasie metodą liniową (w trakcie świadczenia usługi) jak i rozpoznawane jednorazowo.

Noty do sprawozdania finansowego

Przychody są prezentowane w kwotach wynagrodzenia określonego w umowach z klientami. Oddział ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi.

W ramach tej pozycji Oddział ujmuje między innymi prowizje związane z działalnością kredytową takie jak: prowizje za wcześniejszą spłatę należności kredytowych oraz prowizje za wydanie dokumentacji kredytowej, opinii i zaświadczeń. Szczegółowe informacje na temat przedstawiono w nocie 5.

2.5.2.1. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji powiązanych z ubezpieczeniami

Oddział osiąga przychody z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentami finansowymi oferowanymi na rzecz tego samego klienta. Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony, co najmniej jeden z dwóch warunków:

- 1) instrument finansowy jest oferowany zawsze z produktem ubezpieczeniowym,
- 2) produkt ubezpieczeniowy jest oferowany wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu produktu ubezpieczeniowego identycznego, co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.

W przypadku braku zaistnienia, co najmniej jednego z wymienionych warunków dokonywana jest dalsza analiza powiązania transakcji sprzedaży instrumentu finansowego i ubezpieczenia w oparciu o analizę treści ekonomicznej tych transakcji i przy wykorzystaniu kryteriów takich jak:

- a) możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez instrumentu finansowego,
- b) przy braku wymogu zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego - liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Oddział łącznie z instrumentem finansowym,
- c) liczby rezygnacji i wysokości zwracanych prowizji – w podziale na instrumenty finansowe, produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń,
- d) zakres czynności wykonywanych na rzecz ubezpieczyciela w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.

Prowizje z tytułu produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentami finansowymi rozliczane są według tzw. metody względnej wartości godziwej. Metoda względnej wartości godziwej polega na proporcjonalnej alokacji przychodu z tytułu łącznej transakcji kredytu i

Noty do sprawozdania finansowego

sprzedaży ubezpieczenia na następujące elementy: element kredytu, element usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego, element rezerwy na zwroty wynagrodzenia, oraz element obniżki marży w okresie życia polisy ubezpieczeniowej.

Oddział raz w roku, na datę sprawozdawczą, dokonuje weryfikacji przyjętych parametrów wejściowych oraz kluczowych założeń w modelu bancassurance (poza rezerwami na zwroty, które są szacowane kwartalnie). Dodatkowo na każdą datę sprawozdawczą Oddział dokonuje oceny czy przyjęta polityka ujmowania przychodów i kosztów z bancassurance odpowiada treści ekonomicznej tych prowizji oraz czy istnieje lepsza metoda ich ujmowania.

Przychody i koszty tego typu prezentowane są odpowiednio w przychodach i kosztach odsetkowych. Element usługi pośrednictwa jest ujmowany jednorazowo w przychodach prowizyjnych. Element dotyczący obniżki marży jest rozliczany metodą liniową przez okres ochrony ubezpieczeniowej i prezentowany w przychodach odsetkowych.

2.5.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych. Wynik ten obejmuje także wynik zrealizowany i niezrealizowany na walutowych instrumentach pochodnych.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walutach obcych oraz wynik zrealizowany na transakcjach spot. Rewaluacja przeprowadzana jest na bazie dziennej w odniesieniu do kursu średniego ogłaszanego dla danej waluty przez NBP obowiązującego na dzień sprawozdawczy.

2.5.4. Odpisy netto z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Wynik z tytułu odpisów netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe powstaje w wyniku zaewidencjonowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, w tym przede wszystkim ekspozycji kredytowych wobec banków i klientów oraz odzysków ze sprzedaży wierzytelności Oddziału. Zasady tworzenia odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zostały opisane w Nocie 2.6.2.

Noty do sprawozdania finansowego

2.5.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody dotyczące sprzedaży usług niezwiązanych z podstawową działalnością Oddziału, jak również przychody z tytułu sprzedaży, likwidacji lub utraty wartości składników majątku trwałego (w tym aktywów przejętych za długi) oraz z tytułu odwrócenia utraty wartości tych składników, rozwiązania odpisów z tytułu pozostałych rezerw oraz przychody z tytułu windykacji wierzytelności Oddziału.

Pozostałe koszty operacyjne stanowią głównie koszty związane z rozliczeniem anulowanych umów kredytowych, koszty windykacji, koszty wynikające z poniesienia straty na sprzedaży lub likwidacji majątku trwałego (w tym aktywów przejętych za długi) oraz wartości niematerialnych i prawnych, koszty dotyczące kar, grzywien i odszkodowań oraz zawiązania pozostałych rezerw.

2.5.6. Inne pozycje wyniku finansowego

2.5.6.1. Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze zawierają: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne i ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia oraz prezentowane w pozycji: „Ogólne Koszty Administracyjne” w Sprawozdaniu z Całkowitych Dochodów. Oddział rozpoznaje zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Zobowiązanie to prezentowane jest w pozycji „Rezerwy”.

2.6. Ujęcie, prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Ujmowanie transakcji w księgach dla każdej grupy instrumentów finansowych jest dokonywane w dniu rozliczenia transakcji, tj. w dniu, w którym Oddział staje się stroną zobowiązań kontraktowych wynikających z danego instrumentu. Dotyczy to także standaryzowanych transakcji kupna lub sprzedaży aktywów finansowych, które wymagają dostarczenia składnika aktywa w okresie wynikającym zwykle z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

Oddział nie posiada umów umożliwiających warunkowe lub bezwarunkowe kompensowanie składników aktywów i zobowiązań finansowych.

Do długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych Oddział zalicza odpowiednio aktywa i zobowiązania finansowe o terminie zapadalności lub wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

2.6.1. Aktywa finansowe klasyfikacja i wycena

Zgodnie z wymogami standardu MSSF 9, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe są klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- ✓ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub
- ✓ aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Składnik aktywów finansowych jest klasyfikowany do kategorii wycenianych po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:

- ✓ aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz
- ✓ jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

W sytuacji, gdy powyższe warunki nie są spełnione, składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku bieżącego okresu, za wyjątkiem aktywów utrzymywanych w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów i sprzedaży – dla tych aktywów zyski i straty z wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Aktywa finansowe mogą być utrzymywane w ramach modelu biznesowego którego celem jest utrzymanie aktywów w celu uzyskania przepływów pieniężnych z jakiejś sprzedaży, w przypadku występowania bądź planowania transakcji sprzedaży. MSSF 9 przewiduje następujące przykłady sprzedaży, które nie powodują konieczności zmiany modelu biznesowego:

- ✓ sprzedaż aktywów finansowych z powodu wzrostu ryzyka kredytowego,
- ✓ sporadyczne występowanie transakcji sprzedaży (nawet jeśli transakcje są pojedynczo istotne) lub nieistotność transakcji zarówno pojedynczych jak i grupowych (nawet jeśli występują często),
- ✓ sprzedaż odbywa się blisko terminu zapadalności aktywów finansowych (nie wcześniej niż na 3 miesiące do terminu zapadalności) i środki uzyskane z transakcji sprzedaży odpowiadają pozostałym oczekiwany przepływom kontraktowym.

Sprzedaż aktywów w wartości powyżej 10% salda portfela w ciągu 3 lat będzie przez Oddział traktowana jako częsta pod warunkiem, że wartość transakcji sprzedaży będzie istotna.

Noty do sprawozdania finansowego

Oddział dokonał oceny modeli biznesowych, w ramach których utrzymywane są portfele aktywów finansowych, z punktu widzenia ich przeznaczenia. Najważniejszymi aspektami branymi pod uwagę przy ocenie przeznaczenia portfela są:

- ✓ sposób oceny wyników portfela i raportowania do kluczowej kadry zarządzającej,
- ✓ sposób oceny ryzyk związanych z portfelem,
- ✓ sposób wynagradzania kluczowej kadry zarządzającej (czy wynagrodzenie uzależnione jest od wartości godziwej aktywów w portfelu bądź związanych z nimi przepływów pieniężnych),
- ✓ częstotliwość oraz wartość historycznych i oczekiwanych sprzedaży aktywów w ramach portfela, ich przyczyny.

W przypadku portfela utrzymywanego w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu oraz portfela którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów i sprzedaży, Oddział musi dokonać oceny czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

W szczególności ocenie poddawane będą następujące zapisy umów:

- ✓ przedpłaty, wydłużenia harmonogramu,
- ✓ elementy dźwigni finansowej,
- ✓ powiązane instrumenty (w szczególności kapitałowe).

Kwota główna zdefiniowana jest jako wartość godziwa składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia, natomiast odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku.

Wartość pieniądza w czasie jest elementem odsetek, który stanowi zapłatę jedynie za upływ czasu. Oznacza to, że wartość pieniądza w czasie nie stanowi zapłaty za inne rodzaje ryzyka lub koszty związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych. W niektórych przypadkach wartość pieniądza w czasie może jednak zostać zmieniona (tj. może być niedoskoną). Ma to miejsce w przypadku, gdy stopa procentowa składnika aktywów finansowych jest okresowo aktualizowana, ale częstotliwość takiej aktualizacji nie odpowiada terminom stopy procentowej. W takiej sytuacji Oddział ocenia zmianę w celu ustalenia, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Noty do sprawozdania finansowego

Ocena ta uwzględnia przede wszystkim:

- ✓ częstotliwość aktualizacji stopy procentowej składnika aktywów finansowych nieodpowiadającą terminom stopy procentowej (np. gdy stopa procentowa jest aktualizowana co miesiąc w oparciu o stopę roczną),
- ✓ występowanie opóźnień pomiędzy datą stopy bazowej a terminem jej aktualizacji,
- ✓ występowanie stopy procentowej wyliczonej jako średnia za kilka dni,
- ✓ występowanie przerw w naliczaniu odsetek.

Oddział przeprowadza powyższą ocenę na poziomie pojedynczego kontraktu w momencie rozpoznania aktywa finansowego w księgach.

2.6.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Utrata wartości

Oddział szacuje oczekiwane straty kredytowe związane z ekspozycjami wynikającymi z udzielenia pożyczki lub kredytu.

Oddział rozpoznaje odpis na oczekiwane straty kredytowe na każdą datę bilansową.

Szacowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, wiąże się z niepewnością i wymaga od Kierownictwa zastosowania istotnego osądu. Wartości szacunkowe podlegają aktualizacji w kolejnych okresach. Wartości rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Pomiar oczekiwanych strat kredytowych

Ryzyko kredytowe związane jest z ryzykiem poniesienia straty finansowej w sytuacji, gdy którykolwiek z klientów Oddziału nie jest w stanie wywiązać się ze swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe wynika głównie z udzielonych kredytów i pożyczek. Wycena oczekiwanych strat kredytowych odzwierciedla bezstronną i wiarygodną kwotę ważoną prawdopodobieństwem, określaną na podstawie oceny szeregu możliwych wyników, wartości pieniądza w czasie oraz rozsądnych i możliwych do udowodnienia informacji dostępnych na dzień sprawozdawczy bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub podejmowania nadmiernych starań w zakresie zdarzeń przeszłych, aktualnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Pomiar oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest obszarem wymagającym złożonych modeli i istotnych założeń dotyczących przyszłych warunków

Noty do sprawozdania finansowego

gospodarczych oraz zachowania portfela. Istotnymi aspektami mającymi wpływ na zastosowanie wymogów księgowych dotyczących wyceny oczekiwanych strat kredytowych są:

- ✓ ustalenie kryteriów znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego,
- ✓ wybór właściwych modeli i założeń pomiaru oczekiwanych strat kredytowych,
- ✓ ustalenie liczby i wag poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych,
- ✓ ustalenie homogenicznych pod kątem ryzyka grup instrumentów finansowych.

Oszacowanie ekspozycji kredytowej dla celów zarządzania ryzykiem jest złożone i wymaga zastosowania modeli, ponieważ ekspozycja zmienia się w zależności od zmian warunków rynkowych, oczekiwanych przepływów pieniężnych i upływu czasu.

Ocena ryzyka kredytowego portfela aktywów wiąże się z dalszymi szacunkami co do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań i związanymi z tym współczynnikami strat oraz korelacją między stronami transakcji. Oddział dokonuje pomiaru ryzyka kredytowego przy użyciu prawdopodobieństwa niewypłacalności (PD), ekspozycji na moment niewypłacalności (EAD) oraz straty w momencie niewypłacalności (LGD). Jest to dominujące podejście stosowane do pomiaru oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9.

MSSF 9 na potrzeby pomiaru utraty wartości zakłada model bazujący na 3 fazach zróżnicowanych w zależności od zmian w jakości kredytowej instrumentu finansowego od momentu początkowego ujęcia. Model ten wymaga aby instrument, który nie jest dotknięty utratą wartości w momencie początkowego ujęcia klasyfikowany był do Fazy 1, a jego ryzyko kredytowe jest stale monitorowane. Jeżeli od momentu początkowego ujęcia został zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego, instrument finansowy klasyfikowany jest do Fazy 2, lecz w dalszym ciągu nie jest on dotknięty utratą wartości. W przypadku rozpoznania utraty wartości danego instrumentu finansowego, jest on klasyfikowany do Fazy 3.

W przypadku aktywów dotkniętych utratą wartości na moment początkowego ujęcia są one prezentowane odrębnie, jako tzw. Aktywa POCI (ang. purchased or originated credit-impaired financial assets, POCI).

Oczekiwana strata kredytowa instrumentów w Fazie 1 stanowi tę część oczekiwanej straty kredytowej w całym oczekiwanym okresie życia produktu, która wynika ze zdarzeń niewypłacalności mogących wystąpić w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Oczekiwana strata kredytowa instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do Fazy 2 lub 3 szacowana jest w całym oczekiwanym okresie życia instrumentu.

Noty do sprawozdania finansowego

Oczekiwana strata kredytowa aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości w momencie nabycia lub udzielenia mierzona jest w całym okresie życia.

Dla ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 1 oraz 2 przychody odsetkowe naliczane są w oparciu o wartość bilansową brutto ekspozycji. Dla ekspozycji, dla których nastąpiła utrata wartości po początkowej dacie ujęcia w księgach (Faza 3), przychód odsetkowy jest określany w oparciu o efektywną stopę procentową oraz wartość bilansową netto. Dla aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości przy początkowym ujęciu przychód odsetkowy naliczany jest od wartości bilansowej netto w oparciu o efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe. Ponadto dla ekspozycji klasyfikowanych do Fazy 2 i 3 oczekiwane straty kredytowe są rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia. Aktywa finansowe dotknięte utratą wartości przy początkowym ujęciu, na dzień początkowego ujęcia rozpoznawane są w wartości godziwej. W kolejnych okresach kalkulowane są dla nich oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie pozostałego czasu życia.

Istotny wzrost ryzyka kredytowego

Oddział stosuje następujące kryteria identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego:

Kryteria ilościowe

Oddział stosuje kryterium ilościowe jako podstawowy wskaźnik istotnego wzrostu ryzyka kredytowego w odniesieniu do portfela kredytów hipotecznych udzielonych osobom fizycznym. W celu identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego krzywa PD w całym okresie życia na datę raportową porównywana jest z krzywą PD w momencie początkowego ujęcia instrumentu finansowego.

Portfel niedetaliczny

W celu oszacowania krzywej PD w całym okresie życia na moment początkowego ujęcia przyjmowane są założenia dotyczące struktury krzywej PD. Z jednej strony w przypadku instrumentów finansowych o dobrych ocenach jakości kredytowej przyjmowane jest założenie dotyczące pogarszania się krzywej PD w miarę upływu czasu. Z drugiej strony w odniesieniu do instrumentów finansowych o niskiej ocenie jakości kredytowej przyjmuje się, że krzywa PD będzie poprawiać się wraz z upływem czasu. Stopień pogarszania się lub poprawy będzie zależał od poziomu pierwotnego ratingu. W celu zapewnienia porównywalności obu krzywych parametry PD są redukowane do średniorocznych PD. Co do zasady istotny wzrost ryzyka kredytowego ma miejsce w przypadku względnego wzrostu PD o 250%. Wartość ta może być mniejsza w związku z kilkoma czynnikami ograniczającymi, takimi jak czas do zapadalności oraz portfele produktowe.

Noty do sprawozdania finansowego

Portfel detaliczny

W celu oceny wystąpienia istotnego wzrostu ryzyka kredytowego porównywane są skumulowane prawdopodobieństwa niewywiązania się ze zobowiązania (PD) w horyzoncie życia ekspozycji. Do porównania wykorzystywane jest skumulowane PD wyznaczone na dzień sprawozdawczy oraz odpowiadające mu oczekiwane warunkowe skumulowane PD wyznaczone na bazie oceny ryzyka przeprowadzonej na moment inicjalnego ujęcia instrumentu. Warunkowe skumulowane PD wyznaczone jest pod warunkiem, że instrument przeżyje do bieżącego dnia sprawozdawczego, a więc nie nastąpi wcześniej pełna spłata instrumentu finansowego i nie wystąpi zdarzenie niewywiązania się ze zobowiązania. Istotny wzrost ryzyka zostanie zidentyfikowany w przypadku, gdy różnica skumulowanych wartości PD przekroczy wartość progową wyznaczaną w oparciu o dane historyczne. Wartość ta stanowi medianę z rozkładu różnic grupy ekspozycji, dla których nastąpiło pogorszenie jakości kredytowej.

Kryteria jakościowe

W celu identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego i klasyfikacji instrumentów finansowych do Fazy 2 Oddział korzysta także z kryteriów jakościowych.

- Portfel niedetaliczny

Następujące kryteria stosowane są w odniesieniu do ekspozycji wobec Skarbu Państwa, banków, przedsiębiorstw oraz ekspozycji z tytułu finansowania specjalistycznego:

- ✓ zewnętrzne wskaźniki rynkowe,
- ✓ zmiany w warunkach finansowania,
- zmiany w podejściu do zarządzania,
- ✓ zadany status forbearance,
- ✓ ocena ekspercka.

Oszacowanie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego uwzględnia informacje dotyczące przyszłości i dokonywane jest na bazie kwartalnej na poziomie kontraktu w odniesieniu do wszystkich portfeli niedetalicznych.

- Portfel detaliczny

Istotny wzrost ryzyka kredytowego zaangażowań detalicznych identyfikowany jest w przypadku spełnienia co najmniej jednego z poniższych warunków:

- ✓ instrument posiada nadany status forbearance,
- ✓ brak danych o ratingu inicjalnym bądź bieżącym,

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ klient posiada inny kontrakt z przesłanką niewywiązania się ze zobowiązania,
- ✓ podejście kolektywne,
- ✓ zakwalifikowanie kredytobiorcy na listę obserwacyjną.

Ocena istotnego wzrostu ryzyka kredytowego wszystkich portfeli detalicznych zawiera informacje dotyczące przyszłości i dokonywana jest na bazie miesięcznej.

Ekspozycje przeterminowane

Oddział przyjmuje założenie, że ryzyko kredytowe związane ze składnikiem aktywów finansowych znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, gdy występuje:

- ✓ opóźnienie w spłacie dla danej ekspozycji przekraczające 30 dni od terminu zapadalności raty kredytu/ pożyczki - kapitału, odsetek lub opłat do 90 dni włącznie przy uwzględnieniu progu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego,
- ✓ opóźnienie w spłacie dla danej ekspozycji przekraczające 90 dni od terminu zapadalności raty kredytu/pożyczki – kapitału lub odsetek lub opłat, w sytuacji gdy dla danej ekspozycji nie zostało spełnione kryterium istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego.

Instrumenty takie klasyfikowane są do Koszyka 2 i oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w całym horyzoncie ich życia.

Niskie ryzyko kredytowe

Oddział nie korzysta z wyjątku dotyczącego niskiego ryzyka kredytowego w odniesieniu do żadnej działalności kredytowej.

Definicja niewywiązania się ze zobowiązań i aktywów dotkniętych utratą wartości

Oddział wykorzystuje definicję niewywiązania się ze zobowiązań instrumentu finansowego, która jest w pełni zgodna z definicją utraty wartości. Ponadto stosowane kryteria są zgodne z definicją niewywiązania się ze zobowiązań wykorzystywaną na potrzeby wewnętrznego procesu zarządzania ryzykiem i mają zastosowanie do wszystkich instrumentów finansowych. Spójna definicja niewywiązania się ze zobowiązań jest stosowana konsekwentnie także w modelach PD, EAD, LGD wykorzystywanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanej straty.

Ekspozycje niedetaliczne

Identyfikacja niewykonania zobowiązania przez klienta niedetalicznego ma miejsce w przypadku wystąpienia jednego lub więcej z poniższych zdarzeń:

- ✓ opóźnienie w spłacie zobowiązań przekraczające 90 dni dla jakiegokolwiek materialnie istotnego zobowiązania kredytowego,

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ ogłoszenie upadłości lub niewypłacalności,
- ✓ spisanie należności w straty lub w ciężar utworzonego odpisu,
- ✓ wypowiedzenie kredytu/ innych instrumentów obarczonych ryzykiem,
- ✓ wymuszona restrukturyzacja,
- ✓ anulowanie zapłaty odsetek,
- ✓ sprzedaż należności z poniesieniem materialnej straty,
- ✓ utrata licencji (dla instytucji finansowych),
- ✓ moratorium płatnicze (dla rządów i banków centralnych),
- ✓ Oczekiwana strata ekonomiczna,
- ✓ zidentyfikowanie przestanki niewywiązania się ze zobowiązań klienta przez inny podmiot Grupy RBI.

Ekspozycje detaliczne

Niewykonanie zobowiązania przez klienta detalicznego ma miejsce w sytuacji zaistnienia jednej lub więcej z poniższych przestank:

- ✓ opóźnienie w spłacie zobowiązań przekraczające 90 dni,
- ✓ oszustwa kredytowe Klienta,
- ✓ informacja o śmierci dłużnika,
- ✓ Wypowiedzenie umowy przez Oddział,
- ✓ rozpoczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko Kredytobiorcy, wszczęcie postępowania upadłościowego lub procedury likwidacyjnej,
- ✓ zbycie zobowiązań kredytowych,
- ✓ otrzymanie informacji o problemach finansowych kredytobiorcy,
- ✓ likwidacja lub bankructwo firmy, podmiotu zależnego lub spółki-matki,
- ✓ restrukturyzacja z utratą wartości.

Przyjmuje się, że ekspozycja, która nie była restrukturyzowana utrzymywana jest w statusie niewywiązania się ze zobowiązań przez okres minimum 3 miesięcy od ustania przestanki, przy zapewnieniu spełnienia kryterium terminowości spłat. W przypadku kontraktów, których warunki

Noty do sprawozdania finansowego

finansowania były modyfikowane, od momentu restrukturyzacji musi minąć minimum 12 miesięcy. 12 miesięczny okres karencji stosowany jest także w odniesieniu do ekspozycji, które znalazły się w statusie niewywiązania się ze zobowiązań po raz kolejny w trakcie ostatnich 12 miesięcy.

Status niewywiązania się ze zobowiązań klienta detalicznego identyfikowany jest na poziomie pojedynczego kontraktu, a następnie propagowany jest na pozostałe kontrakty w ramach takiego samego produktu w przypadku klienta detalicznego będącego osobą fizyczną oraz wszystkie kontrakty klienta będącego mikroprzedsiębiorstwem.

Dane, założenia i techniki estymacji

Oczekiwana strata kredytowa jest wyceniana w okresie 12-miesięcznym lub całym horyzoncie życia w zależności od tego, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, lub też dany składnik aktywów jest uznawany za zagrożony utratą wartości. Przy szacowaniu parametrów PD i LGD w horyzoncie 12 miesięcy oraz całym horyzoncie życia uwzględniane są także dotyczące przyszłości informacje ekonomiczne.

Oczekiwane straty kredytowe to zdyskontowany iloczyn prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) oraz współczynnika dyskontowego (D).

Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD)

Następnie stosuje się różne metody statystyczne w celu estymacji krzywej niewypłacalności od momentu początkowego ujęcia w całym okresie życia kredytu lub portfela kredytów. Do oszacowania profilu niewykonania zobowiązań w odniesieniu do niespłaconych kwot pożyczek wykorzystano różne modele, które można pogrupować w następujące kategorie:

- ✓ Instytucje finansowe – krzywa prawdopodobieństwa niewypłacalności jest generowana przy użyciu metody parametrycznej regresji szansy przeżycia (Weibulla). Informacje dotyczące przyszłości są włączane do modelu za pomocą jednoczynnikowego modelu Vasicka.
- ✓ Detaliczne kredyty hipoteczne i inne kredyty detaliczne - estymacja odbywa się z wykorzystaniem danych historycznych, regresji przeżywalności i funkcji parametrycznych. Krzywa PD wyznaczana jest na podstawie podanych parametrów rozkładu Burra.
- ✓ W odniesieniu do kredytów hipotecznych udzielonych osobom fizycznym wartość parametru PD szacowana jest na poziomie ratingu, natomiast w przypadku reszty klientów detalicznych jest to wartość oszacowana na poziomie portfela.

Noty do sprawozdania finansowego

W niewielkiej części przypadków, gdy niektóre dane wejściowe nie są w pełni dostępne, do obliczeń stosuje się grupowanie, uśrednianie i analizę porównawczą danych wejściowych.

Strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD)

Strata z tytułu niewykonania zobowiązania stanowi oczekiwanie co do wielkości straty z tytułu niewykonania zobowiązania. Straty z tytułu niewykonania zobowiązania różnią się w zależności od rodzaju kontrahenta i produktu. Strata z tytułu niewykonania zobowiązania jest wyrażona jako procentowa strata na jednostkę ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania.

Do oszacowania strat z tytułu niewywiązania się ze zobowiązań kredytowych wykorzystano różne modele, które można podzielić na następujące kategorie:

- ✓ Instytucje finansowe - strata z tytułu niewywiązania się ze zobowiązań jest szacowana za pomocą dyskontowania przepływów pieniężnych uzyskanych w procesie windykacji. Informacje dotyczące przyszłości są włączane do oszacowania za pomocą modelu Vasicka.
- ✓ Detaliczne kredyty hipoteczne i inne kredyty detaliczne – strata z tytułu niewykonania zobowiązania szacowana jest:
 - kredyty hipoteczne udzielone osobom fizycznym (z wyłączeniem klientów bankowości prywatnej) – na podstawie wartości długookresowej średniej wartości LGD/BEEL na poziomie puli. Wartości parametrów pochodzą z modelu zgodnego z wymogami CRR, dostosowanego do wymogów IFRS9,
 - mikroprzedsiębiorstwa - na podstawie modelu statystycznego zbudowanego na bazie historycznie zrealizowanych odzysków,
 - klienci bankowości prywatnej – stosowana jest wartość referencyjna.

W niewielkiej części przypadków gdy niektóre dane wejściowe nie są w pełni dostępne, strata jest szacowana za pomocą alternatywnych modeli odzysków, analizy porównawczej danych wejściowych i oceny eksperckiej.

Ekspozycja w momencie niewykonania zobowiązania (EAD)

Ekspozycja w momencie niewykonania zobowiązania opiera się na należnościach, które Oddział spodziewa się posiadać w momencie wystąpienia zdarzenia niewywiązania się ze zobowiązań następującego w przeciągu następujących 12 miesięcy lub w horyzoncie życia ekspozycji. EAD dwunastomiesięczne lub w horyzoncie życia ekspozycji jest określone w zależności od określonego profilu spłat, który zależy od rodzaju produktu. W przypadku produktów amortyzowanych i kredytów balonowych podstawą spłaty są umowne spłaty zadłużenia kredytobiorcy w okresie 12 miesięcy lub w całym okresie życia ekspozycji. W stosownych przypadkach w obliczeniach uwzględnia się również założenia dotyczące przedterminowej spłaty/ refinansowania.

Noty do sprawozdania finansowego

Współczynnik dyskontujący

Współczynnik dyskontujący stosowany w kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej dla ekspozycji bilansowych innych niż leasingowe lub POCl stanowi efektywna stopa procentowa lub jej przybliżenie. W przypadku ekspozycji POCl stosowana jest stopa skorygowana o ryzyko kredytowe.

Kalkulacja

Oczekiwana strata kredytowa jest iloczynem PD, LGD i EAD pomnożonym przez prawdopodobieństwo braku wystąpienia zdarzenia niewywiązania się ze zobowiązań w trakcie rozpatrywanego okresu czasu. Ta ostatnia wyrażana jest przez funkcję S.

W ten sposób efektywnie obliczane są przyszłe wartości oczekiwanych strat kredytowych, które są następnie zdyskontowane do dnia bilansowego i sumowane. Obliczone wartości oczekiwanych strat kredytowych są następnie ważone w zależności od scenariusza.

W celu oszacowania odpisów ekspozycji niedetalicznych zaklasyfikowanych do Fazy 3 kalkulowane są oczekiwane przepływy pieniężne, które dyskontowane są za pomocą odpowiedniej stopy procentowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych odpis jest kalkulowany przy użyciu uzyskanego statystycznie najlepszego oszacowania oczekiwanej straty (BEEL).

Informacje dotyczące przyszłości

Zarówno ocena istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, jak i kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych zawierają informacje dotyczące przyszłości. Oddział na podstawie wykonanych analiz historycznych zidentyfikował kluczowe zmienne ekonomiczne mające wpływ na ryzyko kredytowe i oczekiwane straty kredytowe poszczególnych portfeli.

Zmienne makroekonomiczne oraz związany z nimi wpływ na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania, stratę z tytułu niewywiązania się ze zobowiązań oraz ekspozycję w przypadku niewykonania zobowiązania różnią się w zależności od kategorii. W ramach procesu ich wyznaczania zastosowano także oceny eksperckie.

Przy budowie modeli makroekonomicznych zostały wzięte pod uwagę następujące zmienne opisujące stan cyklu koniunkturalnego:

- ✓ dynamika wzrostu PKB,
- ✓ stopa bezrobocia,
- ✓ stopa rentowności 10-letnich obligacji skarbowych,
- ✓ indeks cen konsumpcyjnych.

Noty do sprawozdania finansowego

Prognozy zmiennych ekonomicznych dotyczące najbliższych 3 lat dostarczane są przez Raiffeisen Research na bazie kwartalnej. Po upływie 3 lat, w celu oszacowania zmiennych ekonomicznych przez pozostały okres życia instrumentu, stosowane jest podejście zbiegania do średniej, które oznacza dążenie zmiennych makroekonomicznych do długookresowej średniej stopy lub długookresowego średniego wzrostu w okresie do zapadalności.

Wpływ tych zmiennych makroekonomicznych na wartość PD, LGD i EAD został określony poprzez zastosowanie regresji statystycznej w celu zrozumienia wpływu, jaki zmiany tych zmiennych wywarły historycznie na wskaźniki niewywiązania się ze zobowiązań oraz składniki strat z tytułu niewywiązania się ze zobowiązań oraz na ekspozycję w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań.

Oprócz podstawowego scenariusza ekonomicznego, Raiffeisen Research zapewnia również najlepszy i najgorszy scenariusz wraz z ich wagami, aby zapewnić ujęcie nieliniowości. Wagi scenariuszy określane są poprzez połączenie analiz statystycznych z ocenami ekspertów, z uwzględnieniem zakresu możliwych wyników reprezentowanych przez każdy możliwy scenariusz. Ważone prawdopodobieństwem oczekiwane straty kredytowe są określane poprzez zastosowanie każdego scenariusza z wykorzystaniem odpowiedniego modelu oczekiwanych strat kredytowych i pomnożenie go przez odpowiednią wagę scenariusza.

Podobnie jak w przypadku wszelkich prognoz ekonomicznych, prognozy i prawdopodobieństwo wystąpienia są obarczone wysokim stopniem nieodłącznej niepewności, a zatem rzeczywiste wyniki mogą znacznie różnić się od przewidywanych. Oddział uznaje przyjęte prognozy za najlepsze oszacowanie możliwych wyników. Szczegóły dotyczące istotnego szacunku zaprezentowane zostały w Nocie 2.19.

Grupowanie aktywów

W przypadku odpisów na oczekiwane straty kredytowe kalkulowanych portfelowo, grupowanie ekspozycji odbywa się w oparciu o wspólne cechy ryzyka, tak aby ekspozycje na ryzyko w ramach grupy były jednorodne. Aby grupa była wiarygodna statystycznie, musi istnieć wystarczająca ilość obserwacji. W sytuacji braku wystarczających informacji na poziomie wewnętrznym, Oddział rozważył możliwość analizy porównawczej wewnętrznych/zewnętrznych danych uzupełniających do celów modelowania.

Poniżej przedstawiono charakterystykę i wszelkie dane uzupełniające wykorzystane do określenia grupowania:

- ✓ segment klienta,
- ✓ rodzaj produktu – w przypadku kredytów detalicznych,
- ✓ klasa ratingowa PD.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

2.7. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Oddział nie dokonał wyboru opcji wyceny zobowiązań finansowych do wartości godziwej.

W przypadku wyboru tej opcji, zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego byłaby odnoszona do innych dochodów całkowitych.

W momencie usunięcia składnika zobowiązania finansowego z ksiąg Oddziału wartość poprzednio ujęta w innych dochodach całkowitych nie podlegałaby odniesieniu do wyniku finansowego.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Oddział decyduje o klasyfikacji zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są pochodne instrumenty finansowe.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych klasyfikowane są zobowiązania inne niż wycenianie w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do wyniku finansowego, obejmujące głównie zobowiązania wobec banków oraz klientów.

W momencie początkowego ujęcia taki składnik zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, która jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do emisji składnika zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.8. Metody ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu

Do wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej, dla których istnieje aktywny rynek, wykorzystuje się ceny rynkowe publikowane przez rzetelne i wiarygodne źródła, np. serwis Reuters, Bloomberg, GPW, itp. Instrumenty finansowe wyceniane są względem cen ogłaszanych w wymienionych wyżej serwisach, przyjmując dla aktywów stronę BID. Do wyceny instrumentów finansowych stosowane są:

- ✓ ceny zamknięcia rynku dla rynków regulowanych,
- ✓ ceny fixingowe dla rynku OTC,

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ ceny podawane przez pośredników (Brokerów) dla rynku OTC w przypadku braku cen fixingowych.

W przypadku, gdy nie jest dostępna wiarygodna cena rynkowa instrumentu finansowego, wycena przeprowadzana jest w oparciu o cenę teoretyczną zbudowaną na podstawie modelu krzywej dochodowości. Model krzywej dochodowości oparty jest na notowaniach rynkowych z rynku pieniężnego oraz kontraktów swap dla poszczególnych walut. Model wyceny zawiera elementy korekty o ryzyko kredytowe. Oddział wycenia według zamortyzowanego kosztu pożyczki i należności.

Metoda zamortyzowanego kosztu jest metodą ustalenia wartości instrumentu finansowego, poprzez ujęcie wartości, w jakiej instrument finansowy został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszenie jej o spłaty kwoty kapitału, powiększenie lub pomniejszenie o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową, a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszenie jej o odpisy z tytułu oczekiwanych strat.

2.9. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych, w sytuacji kiedy Oddział dokonuje spisania należności lub gdy Oddział przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Oddział przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, lub gdy Oddział zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów poza Oddział.

Przenosząc składniki aktywów finansowych Oddział ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- ✓ Jeżeli Oddział przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznaje jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Oddział lub powstałe podczas tego transferu.
- ✓ Jeżeli Oddział zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.
- ✓ Jeżeli Oddział nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, Oddział ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli

Noty do sprawozdania finansowego

składnik aktywów finansowych jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wysokości wynikającej z kontynuowanego zaangażowania, a w przypadku braku kontroli składnik aktywów finansowych jest wyłączony i jednocześnie odrębnie rozpoznawane są jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Oddział lub powstałe podczas tego transferu.

Spisywanie należności powiązane jest z procesami windykacyjnymi Oddziału i dokonywane jest w sytuacji kiedy Oddział nie widzi możliwości uzyskania znaczących przepływów pieniężnych z windykowanych należności oraz powzięto decyzję o niekontynuowaniu istotnych działań windykacyjnych.

Bazując na powyższych zasadach, należności kredytowe wyłącza się z bilansu tylko w przypadku wygaśnięcia praw do przepływów pieniężnych lub w przypadku braku uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części.

W przypadku należności kredytowych są to przypadki takie jak:

- ✓ umorzenie kredytu,
- ✓ przedawnienie praw związanych z roszczeniami,
- ✓ nieskuteczna windykacja,
- ✓ brak prawnych możliwości dochodzenia roszczenia (np. upadłość lub śmierć klienta),
- ✓ definitywna sprzedaż wierzytelności.

2.10. Modyfikacje składnika aktywów finansowych

MSSF 9 nie zawiera wyraźnych wskazówek, kiedy modyfikacja składnika aktywów finansowych skutkuje usunięciem z bilansu, dlatego można zastosować analogię do wskazówek dotyczących modyfikacji zobowiązań finansowych opisanych w MSSF 9.3.3.2 i MSSF 9.B3.3.6, w których istotna zmiana warunków skutkowałaby usunięciem z bilansu.

Zgodnie z tymi wytycznymi Oddział dokonuje oceny ilościowej i jakościowej dokonanych modyfikacji.

Ocena ilościowa polega na przeprowadzeniu testu wartości bieżącej składnika aktywów polegającego na ocenie czy zdyskontowana wartość bieżąca przepływów pieniężnych na nowych warunkach z wykorzystaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej różni się o co najmniej 10% od zdyskontowanej wartości bieżącej pozostałych przepływów pieniężnych pierwotnego aktywa finansowego.

Dla kryteriów ilościowych zgodnie z polityką Centrali Oddział zdefiniował istotną zmianę warunków (z podstawowej restrukturyzacji), jako modyfikację harmonogramu spłaty który:

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ wydłuża średni pozostały okres o $\geq 50\%$ i ≥ 2 lata (narastająco); i/lub
- ✓ zmienia zamortyzowany koszt (zdyskontowany pierwotnym EIR) o $\geq 10\%$ i/lub ≥ 100 tysięcy EUR.

Należności w Fazie 3 można często zrestrukturyzować w celu dostosowania do maksymalnych oczekiwanych wpłat, na jakie może sobie pozwolić klient, który nie wywiązuje się ze zobowiązań. W takim przypadku wydłużenie harmonogramu spłat powyżej 2 lat nie skutkuje automatycznie usunięciem z bilansu i wymaga dalszego osądu w celu ustalenia czy rozszerzenie jest ekonomicznie nowym instrumentem.

Ocena jakościowa - oprócz kryteriów ilościowych (test wartości bieżącej), ocenie podlegają również kryteria jakościowe takie jak:

- ✓ Nowy harmonogram spłaty który zmienia walutę aktywa i/lub wprowadza klauzule, które normalnie powodowałyby niespełnienie kryteriów testu SPPI.
- ✓ Zmiana rodzaju instrumentu (np. pożyczka na obligację).

2.11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są nieposiadającymi formy fizycznej, ale możliwymi do zidentyfikowania niepieniężnymi składnikami majątkowymi kontrolowanymi przez Oddział, które spowodują w przyszłości wpływ do Oddziału korzyści ekonomicznych powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Do wartości niematerialnych Oddział zalicza w szczególności:

- ✓ licencje na oprogramowanie komputerowe,
- ✓ autorskie prawa majątkowe do oprogramowania komputerowego lub innego dzieła,
- ✓ koszty zakończonych prac rozwojowych,

Składnik wartości niematerialnych Oddziału w początkowym ujęciu wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

W przypadku oprogramowania komputerowego, jako wartości niematerialnej, cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmuje:

- ✓ cenę zakupu licencji lub autorskich praw majątkowych, należną dostawcy, pomniejszoną o udzielone rabaty i upusty, a powiększoną o cło i podatek akcyzowy od importu oraz podatek od towarów i usług niepodlegający odliczeniu,

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ wszystkie inne dające się bezpośrednio przyporządkować nakłady lub koszty związane z dostosowaniem nabytego oprogramowania do używania lub z jego wytworzeniem we własnym zakresie, zgodnie z przeznaczeniem planowanym przez Oddział, naliczone od dnia nabycia lub od dnia rozpoczęcia wytwarzania do dnia przekazania oprogramowania do używania.

Do bezpośrednich nakładów lub kosztów zalicza się w szczególności:

- ✓ koszty konsultacji zewnętrznych,
- ✓ koszty uruchomienia i testów sprawdzających działanie programów komputerowych,
- ✓ koszty świadczeń pracowniczych pracowników Oddziału, w odniesieniu do nabytego lub wytworzonego oprogramowania wskazanego w ramach danego projektu IT, poniesione wyłącznie w związku z jego dostosowaniem do wymogów Oddziału lub wytworzeniem we własnym zakresie. Do kosztów tych zalicza się krótkoterminowe świadczenia pracownicze (koszty osobowe) pracowników obejmujące: wynagrodzenia zasadnicze, godziny nadliczbowe, premie, które można odnieść do danego oprogramowania, pozostałe świadczenia pracownicze powiązane z powyższymi.

Koszty związane z bieżącym utrzymaniem wartości niematerialnych odnoszone są do rachunku zysków i strat z chwilą poniesienia.

Po początkowym ujęciu składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia (koszt historyczny) pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia).

Umorzenia dokonuje się przez szacowany okres użyteczności danego składnika aktywów. Zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, wynikają z przeprowadzanych testów na utratę wartości (w przypadku zidentyfikowania istotnych przesłanek utraty wartości podczas okresowych przeglądów wartości niematerialnych).

Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, podlegają one testom na utratę wartości na każdy dzień sprawozdawczy.

Przeгляdu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dokonuje się na każdy dzień sprawozdawczy.

Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne” w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgową wartości

Noty do sprawozdania finansowego

niematerialnej przekracza jej wartość odzyskiwalną. Odpis ten może ulec odwróceniu, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży wartości niematerialnych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Główne składniki wartości niematerialnych będących w posiadaniu Oddziału stanowi oprogramowanie. Okresy amortyzacji stosowane co do zasady dla tych kategorii wartości niematerialnych i prawnych wynoszą od 5 do 10 lat.

2.11.1. Koszty zakończonych prac rozwojowych

W obszarze działań informatycznych Oddziału koszty związane z:

- ✓ etapem prac badawczych prowadzonego przedsięwzięcia IT odnoszone są w koszty bieżące z chwilą poniesienia,
- ✓ etapem prac rozwojowych, jeżeli spełnią warunki kwalifikacji, będą ujmowane jako wartości niematerialne, a ich okres amortyzacji równy będzie okresowi ekonomicznej użyteczności aktywowanych prac rozwojowych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku Oddział nie wytwarzał we własnym zakresie oprogramowania komputerowego na własne potrzeby. Informacje na temat zmian dotyczących kosztów działań informatycznych Oddziału w roku 2022 zaprezentowano w notcie 14.

2.11.2. Inne wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się przede wszystkim:

- ✓ zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe, które aktywuje się w wysokości ceny nabycia, tj. kosztów poniesionych na zakup i dostosowanie nabytego konkretnego oprogramowania komputerowego do używania zgodnie z wymogami Oddziału,
- ✓ nabyte autorskie prawa majątkowe do wdrażanego oprogramowania,
- ✓ licencje lub autorskie prawa majątkowe do dzieł innych niż oprogramowanie.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia jego wartości początkowej przez okres użytkowania.

2.12. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe po początkowym ujęciu wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia (koszt historyczny) pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia).

Umorzenia dokonuje się przez szacowany okres użyteczności danego składnika aktywów. Zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, wynikają z przeprowadzanych testów na utratę wartości (w przypadku zidentyfikowania istotnych przesłanek utraty wartości podczas okresowych przeglądów rzeczowych aktywów trwałych).

Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem i przystosowaniem do używania lub wytworzeniem danych aktywów.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych ponoszone są głównie na dostosowanie do potrzeb Oddziału wynajmowanych lokali z przeznaczeniem na placówki obsługi klientów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi dodatkowy wpływ korzyści ekonomicznych dla Oddziału, które można przyporządkować danemu składnikowi rzeczowych aktywów trwałych, zaś cenę nabycia lub koszt wytworzenia danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, jeżeli występuje i jest istotna, na przestrzeni szacunkowego okresu ich użytkowania.

Okresy amortyzacji stosowane co do zasady dla podstawowych kategorii rzeczowych aktywów trwałych Oddziału wynoszą:

Wyposażenie biurowe	od 3 do 10 lat
Urządzenia komputerowe	maksymalnie 4 lata

Przyjęte okresy użytkowania weryfikowane są, co najmniej raz w roku.

Przełgdu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości środków trwałych dokonuje się raz w roku. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Noty do sprawozdania finansowego

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne” w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgowa składnika aktywów przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży środków trwałych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

2.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Do środków pieniężnych oraz ich ekwiwalentów na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych zaliczane są środki w kasie i Banku Centralnym oraz należności od banków na które składają się środki na rachunkach bieżących Oddziału. Oddział nie posiada lokat międzybankowych.

2.14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Oddziale ciąży istniejący obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wykorzystania już posiadanych lub przyszłych aktywów Oddziału oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej, która odzwierciedla koszt pieniądza w czasie dla Oddziału oraz przy uwzględnieniu ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Oddział tworzy w szczególności rezerwy:

- ✓ na bieżące zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną,
- ✓ na skutki toczącego się postępowania sądowego.

W odniesieniu do dużej populacji możliwych zobowiązań warunkowych, rezerwa na przyszłe prawdopodobne zobowiązania jest ustalana przy użyciu podejścia portfelowego.

Wartość oczekiwana przyszłych wypływów środków pieniężnych uwzględnia wszystkie możliwe wyniki ważone na podstawie ich prawdopodobieństwa.

Noty do sprawozdania finansowego

Dodatkowo jeżeli wartość pieniądza w czasie jest istotna, (zazwyczaj w sytuacji kiedy potencjalny odpływ jest możliwy do realizacji powyżej jednego roku lub dłużej), rezerwa jest początkowo dyskontowana do wartości bieżącej.

Oddział ujmuje wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w walutach obcych zgodnie z:

- ✓ MSSF 9 B5.4.6 "Instrumenty finansowe" - w odniesieniu do kredytów aktywnych.
- ✓ MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" - w odniesieniu do kredytów spłaconych oraz kredytów aktywnych dla których wyliczona korekta przepływów pieniężnych jest wyższa niż wartość bilansowa, (dotyczy rezerw tworzonych zgodnie z podejściem indywidualnym).

Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe dla klientów, które są przedmiotem postępowań sądowych, objęte są zakresem MSSF 9 B5.4.6. zgodnie z którym kredyty te wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Roszczenia prawne zgłaszane przez kredytobiorców, w tym roszczenia z tytułu nieważności umów, mają wpływ na oszacowanie przez Oddział oczekiwanego okresu kredytowania oraz oczekiwanych przepływów pieniężnych.

Oddział bierze pod uwagę w szczególności ryzyko, że pozostały okres kredytowania może być krótszy, niż wynikający z umowy lub Oddział może nie otrzymać części przepływów umownych, a w przypadku orzeczenia przez sąd nieważności umowy Oddział może być zmuszony do zwrotu kredytobiorcom otrzymanych nienależnych świadczeń. W związku z tym w opinii Oddziału właściwym sposobem ujęcia wpływu ryzyka prawnego w odniesieniu do kredytów aktywnych jest aktualizacja szacunków przepływów pieniężnych związanych z kredytami i zmniejszenie wartości bilansowej brutto tych kredytów zgodnie z MSSF 9 paragraf B5.4.6.

W odniesieniu do spłaconych kredytów oraz kredytów, dla których wyliczona korekta przepływów pieniężnych jest wyższa niż wartość bilansowa, Oddział rozpoznaje rezerwy na sprawy sporne zgodnie z MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Oddział stosuje dwa podejścia do szacowania rezerw na przyszłe prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw spornych:

- ✓ Podejście indywidualne.
- ✓ Podejście portfelowe.

Noty do sprawozdania finansowego

Rezerwy indywidualne na przyszłe prawdopodobne zobowiązania:

Oddział tworzy w szczególności rezerwy na przyszłe prawdopodobne zobowiązania będące skutkami toczącego się postępowania sądowego. Rezerwy na przyszłe prawdopodobne zobowiązania tworzone są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie zwiększają, na dzień, na który okazały się zbędne, odpowiednio pozostałe przychody operacyjne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę, zmniejsza rezerwę. Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie zwiększają, na dzień, na który okazały się zbędne odpowiednio pozostałe przychody operacyjne lub zmniejszają koszty działalności Oddziału.

Rezerwy tworzone są przez Oddział w odniesieniu do pojedynczych spraw. Co do zasady Oddział bierze pod uwagę niekorzystny wyrok w I instancji tworząc rezerwy w sposób automatyczny, natomiast w przypadkach kiedy wyrok I instancji nie unieważnia umowy Oddział dokonuje oceny ryzyka przegrania sprawy na dalszym etapie postępowania sądowego. Jeżeli Oddział uznaje, że ryzyko przegrania sprawy wynosi powyżej 50%, tworzy w tej sprawie rezerwę na kwoty zasądzone na rzecz kredytobiorcy lub kredytobiorców wynikające z sentencji wyroku.

Wartość utworzonych rezerw jest dyskontowana, jeżeli wpływ czynnika czasu byłby zasadny. Stopa użyta do dyskonta powinna odzwierciedlać koszt pieniądza dla Oddziału.

Rezerwy portfelowe na przyszłe prawdopodobne zobowiązania

Rezerwy portfelowe są tworzone na pokrycie przyszłych zobowiązań związanych z ryzykiem prawnym związanym z utrzymywaniem przez Oddział portfela kredytów indeksowanych i denominowanych do walut obcych. Rezerwy portfelowe są obliczane i ujmowane w księgach w zakresie, w jakim nie ujęto rezerw indywidualnych. Zastosowany model kalkulacji rezerw portfelowych bazuje na scenariuszach ważonych prawdopodobieństwem dotyczących skutków wyroków w sprawach kredytów frankowych. Informacje dotyczące istotnych szacunków zostały przedstawione w Nocie 2.20.

2.15. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat.

Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi, koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za

Noty do sprawozdania finansowego

koszty uzyskania przychodu oraz o koszty podatkowe niebędące kosztami księgowymi. Ponadto dla celów podatkowych wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu.

Przy ustalaniu odroczonego podatku dochodowego uwzględnia się wartość aktywów i rezerwy na odroczonego podatku na dzień sprawozdawczy rozpoczynający i kończący okres sprawozdawczy. Wartość odroczonego podatku dochodowego na dzień sprawozdawczy ustala się z zastosowaniem metody bilansowej jako zmianę stanu pozycji bilansowych - aktywów i rezerw na odroczonego podatku dochodowy.

Z uwagi na odmiennosc momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i podatkowego Oddział tworzy rezerwę oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Podatek dochodowy odroczonego ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego, przeliczoną odpowiednią stawką podatkową.

Podatek dochodowy odroczonego w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub (w przypadku skutków wyceny aktywów finansowych odnoszonych na inne dochody całkowite) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Pozostałe dochody całkowite”. Oddział tworzy rezerwę na podatek odroczonego w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się w wysokości stawki podatkowej, która według przewidywań będzie stosowana wówczas, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe, obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego. Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy na podatek odroczonego nie podlegają dyskontowaniu.

Oddział kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.16. Pozostałe pozycje

Pozycja „Inne aktywa” obejmuje przede wszystkim:

- ✓ koszty zapłacone z góry, a dotyczące późniejszych okresów sprawozdawczych,
- ✓ przychody do otrzymania,
- ✓ aktywa przejęte za długi,
- ✓ należności z tytułu unieważnionych umów kredytowych,
- ✓ inne należności wynikające z rozliczeń z kontrahentami lub klientami Oddziału.

Koszty zapłacone z góry ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty kontrahentowi i rozlicza w czasie do rachunku zysków i strat metodą liniową, przez okres którego dotyczy zapłacona kwota kosztów.

Aktywa przejęte za długi na moment ujęcia w księgach wykazuje się według ich wartości godziwej. Aktywa te traktowane są jako zapasy, w związku z tym po początkowym ujęciu pozycje te wycenia się w wartości niższej z: wartość bilansowa lub wartość możliwa do odzyskania.

Należności z tytułu unieważnionych umów kredytowych wykazuje się co do zasady w kwocie wypłaconego klientowi kapitału kredytu.

Pozycja „Pozostałe zobowiązania” obejmuje przede wszystkim:

- ✓ rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- ✓ przychody przyszłych okresów.

„Rozliczenia międzyokresowe kosztów” stanowią koszty do zapłacenia, nieudokumentowane fakturą zakupu. Koszty te dotyczą bieżącego okresu sprawozdawczego i ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wykonania usługi lub dostawy, tj. powstania zobowiązania. Są płatne w późniejszym okresie w momencie otrzymania faktur od dostawców.

Pozycja „Przychody przyszłych okresów” obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

2.17. Leasing

Oddział występuje w roli leasingobiorcy w umowach: najmu powierzchni biurowych, wynajmu długoterminowego samochodów, oraz dzierżawy urządzeń wyposażenia biura.

Oddział ujmuje składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”. Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są w pozycji „Pozostałe zobowiązania”

Noty do sprawozdania finansowego

Po początkowym ujęciu prawo do użytkowania jest pomniejszane o umorzenie oraz łączne straty z tytułu utraty wartości oraz korygowane w związku z aktualizacją wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w związku ze zmianami leasingu, nieskutkującymi koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów.

Oddział określa stopę procentową leasingu jako stopę oprocentowania finansowania pozyskanego z Centrali, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów.

Co do zasady umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy.

Aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR. Oddział nie zidentyfikował umów spełniających te kryteria. W przypadku umów bezterminowych okres leasingu ustalony został z uwzględnieniem opcji przedłużenia oraz skrócenia dostępnych w zawartych kontraktach, jeżeli prawdopodobne jest skorzystanie z opcji. W przypadku kontraktów zawartych na czas nieokreślony z opcją wypowiedzenia przysługującą obu stronom kontraktu Oddział ocenił, czy występują istotne koszty wyjścia z umowy. Posiadane przez Oddział kontrakty na czas nieokreślony to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości dla których okres leasingu ustalony został jako okres wypowiedzenia przysługujący obu stronom kontraktu. W przypadku gdy koszty wyjścia z kontraktu są istotne, jako okres leasingu Oddział przyjął okres 3 lat. Przyjęty okres wynika ze strategii fizycznej obecności w danej lokalizacji, zapewniającej elastyczność i efektywność biznesową Oddziału.

Przy początkowym ujęciu zobowiązanie z tytułu leasingu wyceniane jest na podstawie wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie.

Do ustalenia wartości bieżącej stosowana jest stopa procentowa leasingu, a jeśli nie jest możliwe jej ustalenie – stopa krańcowa Oddziału.

W wycenie zobowiązań z tytułu leasingu w momencie początkowego ujęcia i wyceny uwzględnia się następujące elementy:

- ✓ stałe opłaty leasingowe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty leasingowe,
- ✓ zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu lub stawki,
- ✓ kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- ✓ płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Noty do sprawozdania finansowego

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki i nie mają określonego minimalnego poziomu, nie są wliczane do wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

Zobowiązanie z tytułu leasingu jest następnie wyceniane poprzez zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu (metodą efektywnej stopy procentowej) oraz poprzez jej zmniejszenie w celu odzwierciedlenia dokonanych opłat leasingowych.

Noty do sprawozdania finansowego

2.18. Zmiany w standardach rachunkowości.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i nie są zatwierdzone przez Unię Europejską

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Zatwierdzone przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych - klasyfikacja zobowiązań	23.01.2020/ 15.07.2020	01.01.2023	Nie	Zmiany dotyczą prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W szczególności wyjaśniają, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna opierać się na prawach istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Do zmian obowiązywać będzie podejście prospektywne. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.
Zmiany do MSSF 16: Leasing - Zobowiązanie leasingowe w transakcjach typu Sale and Leaseback	22.09.2022	01.01.2024	Nie	Zmiany wyjaśniają, w jaki sposób sprzedawca - leasingobiorca wycenia transakcje sprzedaży i leasingu zwrotnego, które spełniają wymogi MSSF 15, aby były ujmowane jako sprzedaż. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Zobowiązania długoterminowe z kowenantami	31.10.2022	01.01.2024	Nie	Zmiany mają na celu poprawę informacji przekazywanych przez spółki na temat zadłużenia długoterminowego z kowenantami. Zmiany nie będą miały wpływu na sprawozdanie Oddziału.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Oddział

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Data zatwierdzenia przez Unię Europejską	Opis zmian
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe: Pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 - informacje porównawcze	09.12.2021	01.01.2023	09.09.2022	Zmiany stanowią opcję przejściową dotyczącą informacji porównawczych o aktywach finansowych prezentowanych przy początkowym zastosowaniu MSSF 17. Zmiana ma na celu pomóc jednostkom uniknąć tymczasowych niedopasowań księgowych pomiędzy aktywami finansowymi a zobowiązaniami z tytułu umów ubezpieczeniowych, a tym samym poprawić użyteczność informacji porównawczych dla użytkowników sprawozdań finansowych. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.
Zmiany do MSR 12 Podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających	07.05.2021	01.01.2023	12.08.2022	Zmiany mają na celu wyjaśnienie w jaki sposób przedsiębiorstwa powinny rozliczać podatek odroczony od transakcji leasingowych i wygaśniętych zobowiązań. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

z pojedynczej transakcji				
Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych	12.02.2021	01.01.2023	02.03.2022	<p>W zmianie do MSR 8 Definicja szacunków księgowych, definicja zmiany szacunków księgowych została zastąpiona definicją szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Rada wyjaśniła również nową definicję poprzez dodatkowe wytyczne i przykłady, w jaki sposób zasady rachunkowości i szacunki księgowe są ze sobą powiązane oraz jak zmiana techniki wyceny stanowi zmianę szacunków księgowych. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 miało na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.</p> <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.</p>
Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości	12.02.2021	01.01.2023	02.03.2022	<p>Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc osobom sporządzającym sprawozdania finansowe w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w swoich sprawozdaniach finansowych. Zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości zamiast znaczących zasad rachunkowości. Zostały dodane wyjaśnienia i przykłady w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości. Zmiany wyjaśniają, że informacje o polityce rachunkowości mogą być istotne ze względu na swój charakter, nawet jeśli kwoty są nieistotne i jeżeli użytkownicy sprawozdań finansowych potrzebowałiby ich do zrozumienia innych istotnych informacji w sprawozdaniu finansowym.</p> <p>Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.</p>

Noty do sprawozdania finansowego

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe, zmiany do MSSF 17	18.05.2017, zmiany wydane 25.06.2020 zmiany opublikowane 23.11.2021	01.01.2023	19.11.2021	MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastąpi standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który umożliwia kontynuowanie ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach i co w rezultacie oznacza stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Zastosowanie standardu ma nastąpić w podejściu retrospektywnym pełnym (jeżeli niemożliwe do zastosowania, jednostka powinna zastosować zmodyfikowane podejście retrospektywne lub podejście według wartości godziwej). Zmiany mają na celu: <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów poprzez uproszczenie niektórych wymogów standardu; - ułatwienie wyjaśnienia wyników finansowych; oraz - ułatwienie przejścia na nowy standard poprzez odroczenie daty wejścia w życie standardu na 2023 rok oraz wprowadzenie dodatkowych ułatwień w celu ułatwienia wdrożenia MSSF 17 po raz pierwszy. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.
--	---	------------	------------	---

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie i zostały zastosowane przez Grupę

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Data zatwierdzenia przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych; MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe; MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe; Coroczne ulepszenia 2018-2020	14.05.2021	1.01.2022	02.07.2021	Zmiany do MSSF 3 "Połączenia jednostek gospodarczych" aktualizują odniesienie w MSSF 3 do Założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej, nie zmieniając wymogów w zakresie rachunkowości połączeń jednostek gospodarczych. Zmiany do MSR 16 "Rzeczowe aktywa trwałe" zabraniają spółce odliczania od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania. Zamiast tego, spółka powinna ujmować przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat. Zmiany do MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" określają, jakie koszty uwzględnia spółka przy ocenie, czy umowa przyniesie stratę. Coroczne Ulepszenia wprowadzają niewielkie zmiany do MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 41 Rolnictwo oraz Przykładów ilustrujących towarzyszących MSSF 16 Leasing. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Oddziału.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Oddział działalność, w zakresie stosowanych przez Oddział zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

2.19. Istotne szacunki

Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, dotyczą utraty wartości kredytów oraz rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw sądowych. Oddział dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

2.20. Rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw sądowych

Oddział działający na rynkach regulowanych narażony jest na ryzyko zmian w interpretacji przepisów prawa oraz wystąpienie zdarzeń (niezwiązanych z ryzykiem kredytowym), które mogą skutkować niższymi niż umowne przepływy pieniężnymi z kontraktów finansowych z klientami lub ujawnieniem się, wynikającego ze zdarzeń przeszłych, obowiązku lub zobowiązania, których uregulowanie będzie wymagać wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Na dzień 31 grudnia 2020 r., powyżej opisane ryzyko w szczególności odnosi się to do skutków wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 3 października 2019 r. (sprawa C-260/18), który został opisany w nocie 21.2.

Rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw sądowych tworzy się na każdy dzień sprawozdawczy biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu inne koszty prawne oraz oszacowanie prawdopodobieństwa straty. Ostateczne zobowiązanie Oddziału może jednak różnić się od ujętych rezerw, ponieważ ocenie prawdopodobieństwa straty w postępowaniach sądowych i kwantyfikacji rezerw towarzyszy wysoki stopień osądu. Szacunki te mogą okazać się niedokładne na późniejszym etapie postępowania.

Rezerwy indywidualne na prawdopodobne zobowiązania są tworzone przez Oddział w odniesieniu do pojedynczych spraw (niekorzystny wyrok w I instancji) oraz oparciu o ocenę ryzyka przegrania pojedynczej sprawy. Jeżeli Oddział uznaje, że ryzyko wypływu środków finansowych w wyniku niekorzystnego dla Oddziału rozstrzygnięcia wynosi powyżej 50%, tworzy w tej sprawie rezerwę na kwoty zasądzone na rzecz kredytobiorcy lub kredytobiorców wynikające z sentencji wyroku z uwzględnieniem prawa zatrzymania (w przypadkach, gdy prawo zatrzymania zastrzeżone jest w sentencji wyroku).

Rezerwy portfelowe są tworzone na pokrycie ryzyka prawnego związanego z utrzymywaniem przez Oddział portfela kredytów indeksowanych i denominowanych do walut obcych. Rezerwy portfelowe są obliczane i ujmowane w księgach w zakresie, w jakim nie ujęto rezerw indywidualnych. Zastosowany model kalkulacji rezerw portfelowych bazuje na dwóch scenariuszach ważonych prawdopodobieństwem dotyczących negatywnych skutków wyroków w sprawach kredytów frankowych:

- ✓ Scenariusz przewalutowania kredytu do PLN z pozostawieniem oprocentowania kalkulowanego na podstawie stawki SARON/EURIBOR,
- ✓ Scenariusz uznania umowy za nieważną.

Noty do sprawozdania finansowego

Głównymi zmiennymi wykorzystywanymi w modelu są:

- ✓ oczekiwanej liczby spraw sądowych wyliczonej na podstawie profesjonalnego osądu Oddziału wynikającego z dotychczasowych doświadczeń Oddziału i aktualnej analizy sytuacji rynkowej z uwzględnieniem prognozy nowych spraw spornych w horyzoncie życia portfela przy założeniu napływu przez kolejne 3 lata od daty kalkulacji. Na 31.12.2022 r. liczba obecnych i przyszłych klientów, którzy złożyli lub złożą pozew równa jest ok. 66% aktywnych denominowanych lub indeksowanych umów kredytowych CHF (na 31.12.2021 44%),
- ✓ prawdopodobieństwo przegranej Oddziału w postępowaniu sądowym – parametr ten został oszacowany w oparciu o wewnętrzne statystyki Oddziału dotyczące wyroków w sprawach sądowych dotyczących walutowych kredytów hipotecznych. Parametr wyniósł odpowiednio 97% wg stanu na 31 grudnia 2022 oraz 77% wg stanu na 31 grudnia 2021,
- ✓ rozkład prawdopodobieństwa zaistnienia określonego scenariusza negatywnego wyroku
- ✓ potencjalna strata Oddziału w przypadku niekorzystnego wyroku sądu dla każdego z przyjętych scenariuszy wyroków

Zmiany w przyjmowanych założeniach dokonane przy ustaleniu szacunku wg stanu na 31 grudnia 2022 w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2021 wynikały z konieczności uwzględnienia zmian w sytuacji rynkowej mierzonych odpowiednio przyrostem nowych pozwów wnoszonych przez klientów przeciwko Oddziałowi oraz statystyką prawdopodobieństwa przegranej w postępowaniu sądowym na bazie wewnętrznych statystyk zbieranych przez Oddział.

W kalkulacji uwzględniono wartość bieżącą przyszłych przepływów przyjmując za współczynnik dyskontujący – oprocentowanie dla 10 letnich obligacji Skarbu Państwa, które wynosiło na koniec roku 2022 7,25% , w przypadku rezerw obliczanych zgodnie z MSSF 9 B5.4.6 za czynnik dyskontujący przyjęto średnią efektywną stopę procentową która na koniec roku 2022 wynosiła 1,99%.

Analizę wrażliwości szacunków na zmiany założeń prezentuje poniższa tabela.

Parametr	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Wzrost o 10 p.p.	Spadek o 10 p.p.	Wzrost o 10 p.p.	Spadek o 10 p.p.
Prawdopodobieństwo przegranej Oddziału*	Wzrost o 167 mln zł	Spadek o 521 mln zł	Wzrost o 229 mln zł	Spadek o 229 mln zł
Oczekiwana liczba spraw sądowych jako % aktywnych umów	Wzrost o 247 mln zł	Spadek o 247 mln zł	Wzrost o 55 mln zł	Spadek o 55 mln zł
Zwiększenie wagi scenariusza unieważnień i proporcjonalne zmniejszenie pozostałych scenariuszy**	Wzrost o 8 mln zł	Spadek o 53 mln zł	Wzrost o 175 mln zł	Spadek o 175 mln zł

*Wzrost o 3,2% do 100%

** Wzrost o 2,9% do 100%

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Metodologia zastosowana do obliczenia rezerwy oparta jest na parametrach, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości rezerwa będzie musiała zostać istotnie skorygowana. Szacunki dotyczące rezerwy na ryzyko prawne obciążone są istotną niepewnością w zakresie między innymi liczby przyszłych pozwów sądowych dotyczących kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w CHF oraz możliwych rozstrzygnięć istniejących i oczekiwanych sporów.

Informacje liczbowe dotyczące rezerw na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw sądowych zostały zaprezentowane w Notach: 20 oraz 21.2.

2.1.1. Utrata wartości kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Oddział dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów finansowych – kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Wartości szacunkowe podlegają aktualizacji w kolejnych okresach. Wartości rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, wiąże się z istotną niepewnością i wymaga od Kierownictwa zastosowania istotnego osądu. Głównym obszarem ryzyka jest brak identyfikacji istniejących przesłanek utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz dobór niewłaściwych danych do wyznaczenia parametrów modelu statystycznego, które mogą nie odzwierciedlać oczekiwanego poziomu strat kredytowych na dany dzień bilansowy, a także w odniesieniu do kredytów ocenianych indywidualnie ryzyko przyjęcia niewłaściwych założeń w procesie wyceny w zakresie zastosowania scenariuszy odzysku, wyceny zabezpieczeń czy też przyjętych przez Oddział terminów planowanych przepływów pieniężnych."

Wpływ wrażliwości na przyjmowane scenariusze kalkulacji zbudowane w zależności od przyjętego scenariusza dla zmiennych makroekonomicznych zaprezentowano w poniższej tabeli:

Noty do sprawozdania finansowego

31 grudnia 2022	Wpływ zmian prognoz makroekonomicznych na wartość oczekiwanych strat kredytowych ekspozycji detalicznych							
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu pesymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu optymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu bazowym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu pesymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu optymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu bazowym
Należności od klientów indywidualnych	15 309	23 294	11 589	13 191	145 306	155 034	140 336	143 699
Należności od klientów mikro	11 304	12 169	10 754	10 986	4 242	4 397	4 190	4 189
Razem	26 613	35 464	22 344	24 177	149 548	159 431	144 526	147 888

31 grudnia 2021	Wpływ zmian prognoz makroekonomicznych na wartość oczekiwanych strat kredytowych ekspozycji detalicznych							
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu pesymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu optymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym w scenariuszu bazowym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu pesymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu optymistycznym	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji w scenariuszu bazowym
Należności od klientów indywidualnych	7 344	9 353	6 301	6 891	312 593	331 366	302 045	309 407
Należności od klientów mikro	9 441	10 381	8 955	9 214	12 609	13 116	12 453	12 433
Razem	16 785	19 733	15 256	16 105	325 202	344 482	314 498	321 841

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Zmienne ekonomiczne wykorzystywane do oszacowania wpływu wrażliwości na przyjmowane scenariusze kalkulacji prezentowano w poniższych tabelach:

Dane dla 2022 roku:

Scenariusz	Waga	Wskaźnik	2023	2024	2025
pozytywny	25%	Inflacja	14,80%	8,81%	4,63%
		3-miesięczna stopa procentowa	6,61%	4,73%	3,10%
		Rentowność obligacji 10-letnich	5,26%	4,11%	3,64%
		Bezrobocie	4,66%	4,46%	4,58%
		PKB	2,71%	3,81%	4,00%
		Indeks cen nieruchomości	3,96%	5,03%	4,34%
bazowy	50%	Inflacja	13,29%	7,35%	3,57%
		3-miesięczna stopa procentowa	7,04%	6,59%	4,37%
		Rentowność obligacji 10-letnich	6,72%	6,07%	5,18%
		Bezrobocie	5,21%	5,61%	5,78%
		PKB	2,03%	3,16%	3,52%
		Indeks cen nieruchomości	2,29%	3,42%	3,17%
negatywny	25%	Inflacja	9,80%	5,02%	1,95%
		3-miesięczna stopa procentowa	9,90%	9,35%	6,38%
		Rentowność obligacji 10-letnich	9,28%	8,55%	6,99%
		Bezrobocie	7,50%	7,56%	7,68%
		PKB	0,75%	1,92%	2,62%
		Indeks cen nieruchomości	-1,72%	-0,46%	0,34%

Noty do sprawozdania finansowego

Dane dla 2021 roku:

Scenariusz	Waga	Wskaźnik	2022	2023	2024
pozytywny	25%	Inflacja	9,70%	7,76%	4,29%
		3-miesięczna stopa procentowa	2,76%	3,58%	2,87%
		Rentowność obligacji 10-letnich	2,94%	3,14%	3,00%
		Bezrobocie	3,57%	3,06%	3,49%
		PKB	4,64%	4,37%	3,97%
		Indeks cen nieruchomości	8,85%	6,67%	5,78%
bazowy	50%	Inflacja	8,10%	6,22%	3,17%
		3-miesięczna stopa procentowa	3,21%	4,01%	3,19%
		Rentowność obligacji 10-letnich	3,76%	3,93%	3,57%
		Bezrobocie	4,96%	4,40%	4,47%
		PKB	4,21%	3,95%	3,67%
		Indeks cen nieruchomości	6,33%	4,33%	4,00%
negatywny	25%	Inflacja	6,27%	4,45%	1,88%
		3-miesięczna stopa procentowa	6,08%	6,79%	5,22%
		Rentowność obligacji 10-letnich	6,20%	6,28%	5,29%
		Bezrobocie	7,04%	6,41%	5,94%
		PKB	2,88%	2,66%	2,73%
		Indeks cen nieruchomości	4,03%	2,10%	2,37%

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

3. Wynik z tytułu odsetek

	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, w tym:		
Z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	177 984	142 692
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków	322	266
Razem	178 306	142 958
Koszty z tytułu odsetek		
Z tytułu zobowiązań leasingowych	-163	-101
Z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	-120 902	-84 950
Razem	-121 065	-85 052
Wynik z tytułu odsetek (w tym):		
	57 241	57 906
Całkowite przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	178 306	142 958
Całkowite koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-121 065	-85 052

Łączna kwota odsetek od aktywów finansowych ze stwierdzoną utratą wartości wyniosła za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku 856 tys. zł. W analogicznym okresie roku 2021 roku wyniosła 754 tys. zł.

4. Odpisy netto z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-8 635	192 740	29 194	213 299
Odpisy razem	-8 635	192 740	29 194	213 299
Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-2 210	36 321	25 927	60 039
Odpisy razem	-2 210	36 321	25 927	60 039

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

5. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Przychody z tytułu prowizji i opłat		
Z tytułu działalności kredytowej	3 509	3 070
Pozostałe	411	711
Razem	3 921	3 781
Koszty z tytułu prowizji i opłat		
Z tytułu kredytów i pożyczek niestanowiące elementu efektywnej stopy procentowej	-4 117	-1 227
Z tytułu produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych	-21	-26
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-864	-1 456
Pozostałe	-30	-13
Razem	-5 032	-2 722
Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tym):	-1 111	1 059
Całkowite przychody prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 921	3 781
Całkowite koszty prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-5 032	-2 722

6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany

	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Wynik z pozycji wymiany		
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane netto z wyceny pozostałych aktywów i pasywów	14 452	16 225
Razem wynik z pozycji wymiany	14 452	16 225
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	14 452	16 225

Pozycja „Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane netto z wyceny pozostałych aktywów i pasywów” zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walucie obcej oraz wynik na transakcjach kupna/sprzedaży walut z dostawą natychmiastową lub dostawą na datę waluty spot.

Noty do sprawozdania finansowego

7. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Wynagrodzenia	-30 111	-26 717
Koszty ubezpieczeń społecznych	-4 834	-3 746
Pozostałe świadczenia pracownicze	-2 459	-1 708
Razem	-37 404	-32 171

Pozostałe ogólne koszty administracyjne

Pozostałe ogólne koszty administracyjne	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Koszty utrzymania powierzchni biurowej	-1 314	-1 391
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-9 640	-9 061
Koszty usług konsultingowych i prawnych	-136 808	-78 275
Koszty marketingu	-328	-507
Koszty szkoleń	-1 341	-747
Pozostałe koszty rzeczowe	-127 116	-38 189
Amortyzacja	-6 804	-7 365
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-1 896	-3 144
Amortyzacja praw użytkowania	-2 456	-1 939
Amortyzacja wartości niematerialnych	-2 452	-2 282
Razem	-283 351	-135 535

W 2022 roku w pozycji "Pozostałe koszty rzeczowe" zaprezentowano wpłaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 120 490 tys. złotych.

8. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Przychody ze sprzedaży na działalności niebankowej	0	1 414
Przychody z tytułu odwrócenia pozostałych rezerw i odpisów aktualizujących wartość innych aktywów	6 465	4 178
Przychody z tytułu odzysków na aktywach spisanych przez Oddział	1 127	3 056
Pozostałe przychody operacyjne – inne	15 379	13 380
Razem	22 971	22 028

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

W 2022 oraz 2021 roku w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne - inne” zaprezentowano przychody z tytułu usług IT świadczonych na rzecz Centrali i innych jednostek z Grupy RBI.

Pozostałe koszty operacyjne	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Koszty z tytułu zawiązania pozostałych rezerw	-2 231 620	-314 432
Koszty z tytułu rozliczenia anulowanych umów kredytowych	-197 598	-1 185
Koszty windykacji	-4 229	-5 282
Pozostałe koszty operacyjne – inne	-13 695	-1 662
Razem	-2 447 142	-322 561

W pozycji „Pozostałe koszty operacyjne - inne” w 2022 i 2021 roku zaprezentowano głównie koszty związane z procesem likwidacji Funduszy FINCrea TFI. W 2022 roku w tej pozycji zaprezentowano również wydatki poniesione na wsparcie pracowników Grupy RBI w Ukrainie w kwocie 11 635 tys.żł.

9. Podatek dochodowy

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Zmiany			
	Stan na początek roku	Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	Stan na koniec roku
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt), z tego:	45	530	0	575
Odsetki od depozytów	45	530	0	575
Provizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	4 676	-636	0	4 041
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nie uznane za koszty uzyskania przychodów	13 365	-6 342	0	7 023
Pozostałe (w tym utrata wartości pozostałych aktywów)	580	14 615	0	15 195
Koszty do zapłacenia	11 035	-6 994	0	4 041
Inne	852	636	0	1 488
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	30 553	1 810	0	32 363
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	1 413	1 246	0	2 659
Odsetki od kredytów	1 413	1 246	0	2 659
Provizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	23 703	-2 442	0	21 261
Inne	5 438	3 005	0	8 443
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	30 553	1 809	0	32 362
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	0	0

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

	Zmiany			Stan na koniec okresu
	Stan na początek okresu	Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	
Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021				
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt), z tego:	45	0	0	45
Odsetki od depozytów	45	0	0	45
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	5 332	-656	0	4 676
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nieuznane za koszty uzyskania przychodów	24 707	-11 342	0	13 365
Pozostałe (w tym utrata wartości pozostałych aktywów)	123	457	0	580
Koszty do zapłacenia	6 923	4 112	0	11 035
Inne	381	471	0	852
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	37 512	-6 959	0	30 553
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	1 659	-246	0	1 413
Odsetki od kredytów	1 659	-246	0	1 413
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	25 548	-1 845	0	23 703
Inne	10 305	-4 867	0	5 438
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	37 512	-6 959	0	30 553
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	0	0

W związku ze stwierdzeniem braku możliwości osiągnięcia w dającej się przewidzieć przyszłości odpowiednich przychodów pozwalających na odpisanie ujemnych różnic przejściowych Oddział podjął decyzję o rozpoznawaniu aktywów z tytułu podatku odroczonego do wysokości rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego związane są z:

- ✓ odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, których nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona w przyszłości. Kwota nieuznanych różnic przejściowych z tego tytułu wynosiła na 31 grudnia 2022 r. 148 557 tys. zł, a na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 200 026 tys. zł.
- ✓ stratą podatkową powstałą w 2019 roku w kwocie 78 mln zł do której Oddział ma prawo odliczenia. Data wygaśnięcia prawa odliczeniu upływa w 2024 roku.

Noty do sprawozdania finansowego

Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Strata brutto	-3 384 724	-1 360 131
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku od zysku/straty brutto (19%)	643 098	258 425
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	-787 452	-279 421
Wpływ na podatek przychodów niepodlegających opodatkowaniu	286 203	86 987
Wpływ na podatek kosztów i przychodów podatkowych netto	-141 849	-65 990
Wpływ na podatek przychodów podatkowych niebędących przychodami księgowymi	0	0
Całkowite obciążenie / uznanie wyniku podatkiem dochodowym	0	0

Uzgodnienie podatku odniesionego do rachunku zysków i strat	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Podatek dochodowy bieżący	0	0
Korekty podatku dochodowego bieżącego dotyczące lat ubiegłych	0	0
Podatek odroczony z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	0	0
Całkowite obciążenie/uznanie wyniku podatkiem dochodowym	0	0

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom.

Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu podatkowego.

Noty do sprawozdania finansowego

10. Kasa i środki w Banku Centralnym

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2020
Środki pieniężne w kasie	0	0
Środki w Banku Centralnym	25 169	7 155
Razem	25 169	7 155

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Oddział utrzymywał 25 169 tys. złotych na Rachunku Rezerwy Obowiązkowej w NBP.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Oddział utrzymywał 7 155 tys. złotych na Rachunku Rezerwy Obowiązkowej w NBP.

Rezerwa obowiązkowa stanowi aktywo o ograniczonej możliwości dysponowania.

11. Należności od banków

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Środki na rachunkach bieżących	533 768	330 240
Należności od banków brutto:	533 768	330 240
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat	0	0
Należności od banków netto:	533 768	330 240

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie zidentyfikowano należności od banków w Fazie II i Fazie III. Na koniec roku 2022 rezerwa na utratę wartości nie przekroczyła 1 tys. złotych, analogicznie na koniec roku 2021.

12. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Łączna wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wyniosła na koniec grudnia 2022 roku 19 510 tys. zł., natomiast na koniec grudnia 2021 roku 21 856 tys. zł.

Kalkulacja wartości godziwej odbywa się co miesiąc i opiera się na metodzie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Oczekiwane przepływy pieniężne są dyskontowane przy zastosowaniu racjonalnej stopy dyskontowej (tj. stopy procentowej wolnej od ryzyka powiększonej o premię).

Dane te prezentowane są jako Poziom III w klasyfikacji hierarchii wycen, z uwagi na fakt, iż dane wejściowe dla tych instrumentów są danymi, których nie można zaobserwować na aktywnym rynku. Wartość godziwa jest obliczana przy użyciu odpowiednich metod wyceny.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Poziom III						
Zyski /Straty odniesione do Rachunku zysków i strat						
31 grudnia 2022	Stan na początek okresu	Zmniejszenia	Przychody odsetkowe	Wpływ kursów walut	Wynik z tytułu wyceny	Stan na koniec okresu
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	21 855	-771	322	289	-1 863	19 510
Kredyt i pożyczki udzielone klientom	21 855	-771	322	289	-1 863	19 510

Poziom III						
Zyski /Straty odniesione do Rachunku zysków i strat						
31 grudnia 2021	Stan na początek okresu	Zmniejszenia	Przychody odsetkowe	Wpływ kursów walut	Wynik z tytułu wyceny	Stan na koniec okresu
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	20 807	-2 330	266	730	2 648	21 855
Kredyt i pożyczki udzielone klientom	20 807	-2 330	266	730	2 648	21 855

W prezentowanych okresach nie wystąpiły zmiany w klasyfikacji hierarchii wartości godziwej.

13. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

31 grudnia 2022	Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	9 311 547	-617 612	8 693 934
Należności od klientów mikro	397 123	-175 681	221 442
Razem	9 708 669	-793 293	8 915 377

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

31 grudnia 2021			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	10 597 588	-800 735	9 796 852
Należności od klientów mikro	452 421	-184 594	267 828
Razem	11 050 009	-985 329	10 064 680

Na wartości zaprezentowanych w powyższej tabeli ekspozycji składają się przede wszystkim kredyty hipoteczne.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto w podziale na Fazy

31 grudnia 2022					
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności od klientów indywidualnych	6 596 498	2 144 193	522 077	48 778	9 311 547
Należności od klientów mikro	204 651	17 350	126 969	48 153	397 123
Razem	6 801 149	2 161 543	649 047	96 930	9 708 669

31 grudnia 2021					
Kredyty i pożyczki udzielone klientom					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności od klientów indywidualnych	3 729 263	6 249 714	560 566	58 045	10 597 588
Należności od klientów mikro	189 292	68 672	137 616	56 842	452 421
Razem	3 918 554	6 318 386	698 182	114 887	11 050 009

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat

31 grudnia 2022					
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności od klientów indywidualnych	15 309	143 450	437 220	21 633	617 612
Należności od klientów mikro	11 304	2 724	121 684	39 969	175 681
Razem	26 613	146 174	558 904	61 602	793 293

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat					
31 grudnia 2021					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności od klientów indywidualnych	7 344	309 700	462 301	21 389	800 735
Należności od klientów mikro	9 441	10 818	122 649	41 686	184 593
Razem	16 785	320 518	584 950	63 076	985 329

Zmiana stanu kredytów i pożyczki udzielone klientom brutto

31 grudnia 2022					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu:	3 918 554	6 318 386	698 182	114 887	11 050 009
Transfer z Fazy I do Fazy II	-772 005	772 005	0,00	0	0
Transfer z Fazy II do Fazy I	3 392 867	-3 392 867	0,00	0	0
Transfer z Fazy II do Fazy III	0	-62 251	62 251	0	0
Transfer z Fazy III do Fazy II	0	23 736	-23 736	0	0
Transfer z Fazy I do Fazy III	-14 079	0	14 079	0	0
Transfer z Fazy III do Fazy I	3 882	0	-3 882	0	0
Zmniejszenia wynikające ze sprzedaży i spisań	0	0	-3400	0	-3400
Inne zwiększenia / zmniejszenia netto, w tym różnice kursowe	271 930	-1 497 465	-94 447	-17 956	-1 337 939
Stan na koniec okresu	6 801 149	2 161 544	649 047	96 931	9 708 669

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

31 grudnia 2021

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu:	8 868 304	3 372 235	694 640	142 453	13 077 632
Transfer z Fazy I do Fazy II	-3 602 536	3 602 536	0	0	0
Transfer z Fazy II do Fazy I	512 021	-512 021	0	0	0
Transfer z Fazy II do Fazy III	0	-63 251	63 251	0	0
Transfer z Fazy III do Fazy II	0	31 806	-31 806	0	0
Transfer z Fazy I do Fazy III	-21 603	0	21 603	0	0
Transfer z Fazy III do Fazy I	6 764	0	-6 764	0	0
Zmniejszenia wynikające ze sprzedaży i spisań	0	0	0	0	0
Inne zwiększenia / zmniejszenia netto, w tym różnice kursowe	-1 844 396	-112 918	-42 742	-27 566	-604 555
Stan na koniec okresu	3 918 554	6 318 386	698 182	114 887	11 050 009

Zmiana stanu odpisów aktualizujących i z tytułu utraty wartości

Zmiana stanu odpisów aktualizujących i z tytułu utraty wartości

31 grudnia 2022

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu:	16 785	320 518	584 950	63 076	985 329
Zwiększenia / Zmniejszenia netto	8 635	-191 118	-29 899	-917	-213 299
Zmiany wynikające ze zmian ryzyka kredytowego	-6 464	6 364	-6 975	-321	-7 396
Wykorzystanie	0	0	-4 184	-449	-4 633
Pozostałe zmiany w tym z tytułu różnic kursowych	7 658	10 410	15 012	213	33 293
Stan na koniec okresu	26 613	146 174	558 904	61 602	793 293

Zmiana stanu odpisów aktualizujących i z tytułu utraty wartości

31 grudnia 2021

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu:	18 792	271 652	581 176	86 476	958 096
Zwiększenia / Zmniejszenia netto	-2 210	37 139	32 474	-7 364	60 039
Zmiany wynikające ze zmian ryzyka kredytowego	114	-170	-11 356	-7 062	-18 474
Wykorzystanie	0	0	-25 513	-9 062	-34 574
Pozostałe zmiany w tym z tytułu różnic kursowych	89	11 896	8 169	88	20 242
Stan na koniec okresu	16 785	320 518	584 950	63 076	985 329

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Kredyty i pożyczki brutto według terminów zapadalności

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Do 3 miesięcy	565	268,013
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	5 910	3 624
Powyżej 1 roku do 5 lat	135 086	147 550
Powyżej 5 lat	9 060 696	10 341 321
Dla których termin zapadalności upłynął	506 412	557 246
Razem	9 708 669	11 050 009

Wartość brutto kredytów w podziale na waluty

Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale na waluty	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Należności od klientów mikro	397 123	452 421
CHF	223 037	252 073
EUR	34 012	40 741
PLN i inne waluty	140 074	159 607
Należności od klientów indywidualnych	9 311 547	10 597 588
CHF	6 683 252	7 744 978
EUR	2 287 698	2 431 932
PLN i inne waluty	340 596	420 678
Razem	9 708 669	11 050 009

Zabezpieczenia

Zgodnie z polityką kredytową Oddział przyjmuje zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów, ustanowione na rachunkach kredytobiorców oraz zabezpieczenia na majątku kredytobiorców.

Przyjmowane zabezpieczenia mają na celu ograniczenie ryzyka kredytowego oraz wysokości strat poniesionych w przypadku niewywiązania się klienta z obowiązku spłaty kredytu. Przed przyjęciem zabezpieczenia dokonuje się oceny przedmiotu zabezpieczenia oraz jego wartości i efektywności. W przypadku kredytów hipotecznych zabezpieczenia mają wpływ na oszacowanie oczekiwanych strat.

Więcej informacji na temat zabezpieczeń zaprezentowano w poniższym zestawieniu.

Noty do sprawozdania finansowego

31 grudnia 2022	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	Inne zabezpieczenia
Należności od klientów mikro	61 670	156 593	0
Należności od klientów indywidualnych	8 194 219	15 764	0
Razem	8 255 889	172 357	0

31 grudnia 2021	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	Inne zabezpieczenia
Należności od klientów mikro	77 127	185 655	0
Należności od klientów indywidualnych	9 484 459	23 331	910
Razem	9 561 586	208 987	910

14. Wartości niematerialne

	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022		Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	
	Oprogramowanie komputerowe	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	25 949	25 949	20 804	20 804
Zwiększenia bezpośrednie	5 208	5 208	5 381	5 381
Przejęcie do użytkowania z nakładów i zmiana klasyfikacji	0	0	-236	-236
Zmniejszenia	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	31 157	31 157	25 949	25 949
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	6 663	6 663	4 381	4 381
Amortyzacja	2 452	2 452	2 282	2 282
Zmniejszenia	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	9 116	9 116	6 663	6 663
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	19 285	19 285	16 424	16 424
Stan na koniec okresu	22 041	22 041	19 285	19 285

Według stanu na 31 grudnia 2022 oraz 2021 roku, Oddział nie posiadał kontraktowych zobowiązań do nabycia wartości niematerialnych.

Noty do sprawozdania finansowego

15. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Inne środki trwałe	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Stan na początek okresu	12 439	9 954	22 393
Zwiększenia bezpośrednie	1 868	5 918	7 785
Przejęcie do użytkowania z nakładów i zmiana klasyfikacji	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0
Stan na koniec okresu	14 307	15 872	30 179
UMORZENIE			
Stan na początek okresu	9 831	1 416	11 247
Amortyzacja	1 896	2 456	4 352
Zmniejszenia	0	0	0
Stan na koniec okresu	11 727	3 872	15 600
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Stan na początek okresu	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO			
Stan na początek okresu	2 608	8 538	11 146
Stan na koniec okresu	2 579	11 999	14 579

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	Inne środki trwałe	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Stan na początek okresu	11 394	14 234	25 628
Zwiększenia bezpośrednie	810	8 287	9 097
Przejęcie do użytkowania z nakładów i zmiana klasyfikacji	235	0	235
Zmniejszenia	0	12 567	12 567
Stan na koniec okresu	12 439	9 954	22 393
UMORZENIE			
Stan na początek okresu	6 687	5 907	12 594
Amortyzacja	3 144	1 939	5 083
Zmniejszenia	0	6 430	6 430
Stan na koniec okresu	9 831	1 416	11 247
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Stan na początek okresu	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO			
Stan na początek okresu	4 707	8 327	13 034
Stan na koniec okresu	2 608	8 538	11 146

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Dodatkowe informacje na temat zobowiązań leasingowych powiązanych z prawami do użytkowania zaprezentowano w Nocie 19 „Pozostałe zobowiązania”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 oraz 2021 roku, nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Według stanu na 31 grudnia 2022 oraz 2021 roku Oddział nie posiadał kontraktowych zobowiązań do nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

16. Inne aktywa

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Aktywa finansowe brutto		
Dłużnicy różni	7 578	8 402
Należności z tytułu unieważnionych umów kredytowych	66 250	14 110
Aktywa finansowe brutto razem	73 828	22 512
Odpisy aktualizujące	-68 581	-3 053
Aktywa finansowe netto razem	5 247	19 460
Aktywa niefinansowe brutto		
Koszty zapłacone z góry	1 911	1 460
Przychody do otrzymania	23 347	0
Aktywa przejęte za długi	3 233	4 288
Aktywa niefinansowe brutto razem	28 491	5 748
Aktywa niefinansowe netto razem	28 491	5 748
Razem	33 738	25 208

Oddział nie posiadał według stanu na 31 grudnia 2022 roku długoterminowych należności finansowych, analogicznie na koniec 2021 roku. W pozycji „Należności z tytułu unieważnionych umów kredytowych” Oddział prezentuje należności wynikające z wypłaconego kapitału początkowego unieważnionych kredytów.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość innych należności	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Stan na początek okresu	3 053	2 635
Utworzenie odpisów na utratę wartości	66 250	418
Wykorzystanie odpisów na utratę wartości	0	0
Rozwiązanie odpisów na utratę wartości	722	0
Stan na koniec okresu	68 581	3 053

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

17. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu – zobowiązania wobec Centrali

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Inne zobowiązania	2 268 704	3 500 072
Kredyty otrzymane	7 994 951	7 998 948
Razem	10 263 655	11 499 020

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec Centrali według stanu na 31 grudnia 2022 roku wynosiła 10 263 mln zł, natomiast na 31 grudnia 2021 roku wynosiła 11 499 mln zł.

18. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu – zobowiązania wobec klientów

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	53 662	56 631
Zobowiązania wobec innych przedsiębiorstw	2 496	3 298
Razem	56 158	59 929

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku oraz na 31 grudnia 2021 roku, w zobowiązaniach wobec klientów nie występowały zobowiązania długoterminowe.

19. Pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania finansowe		
Wierzyciele różni i rozliczenia międzyokresowe kosztów	210 622	64 292
Zobowiązania leasingowe	11 999	8 538
Zobowiązania finansowe razem	222 621	72 830
Zobowiązania niefinansowe		
Przychody pobierane z góry	326	11 058
Rozrachunki publiczno-prawne	1 678	1 400
Zobowiązania niefinansowe razem	2 004	12 458
Razem	224 625	85 288

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku oraz 2021 roku Oddział posiadał jedynie długoterminowe zobowiązania leasingowe. Informacje na ten temat zaprezentowano poniżej.

Noty do sprawozdania finansowego

Niezdyskontowane przyszłe płatności z tytułu zobowiązań leasingowych	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Do 1 roku	3 329	2 145
Powyżej 1 roku	9 414	7 510
Razem	12 743	9 655

Terminy umownych przepływów pieniężnych dla zobowiązań leasingowych				
Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
2022				
849	2 480	9 414	0	12 743
2021				
536	1 609	7 510	0	9 655

Łączna wartość zapłaconych odsetek od zobowiązań leasingowych wynosiła 163 tys. zł. na koniec roku 2022 i 101 tys. zł. na koniec roku 2021.

Łączna kwota zapłaconych rat leasingowych wyniosła na koniec roku 2022 2 908 tys. zł., na koniec roku 2021 wyniosła 2 023 tys. zł.

20. Rezerwy

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Stan na początek okresu	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrocenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Reklasyfikacja rezerwy jako korekty wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowych	Różnice kursowe	Stan na koniec okresu
Rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw spornych	568 642	3 065 358	-6 465	-61 299	-899 732	45 832	2 712 335
Rezerwa na bonusy	3 572	3 929	0	-2 403	0	0	5 097
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	911	1 346	0	-64	0	0	2 193
Rezerwa emerytalna	0	541	0	0	0	0	541
Razem	573 125	3 071 173	-6 465	-63 766	-899 732	45 832	2 720 167

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021	Stan na początek okresu	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Reklasyfikacja rezerwy jako korekty wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowych	Różnice kursowe	Stan na koniec okresu
Rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw spornych	784 332	1 230 894	-3 568	-19 948	-1 423 068	0	568 642
Rezerwa na bonusy	4 916	1 448	0	-2 792	0	0	3 572
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	972	10	0	-71	0	0	911
Rezerwa emerytalna	0	0	0	0	0	0	0
Razem	790 220	1 232 353	-3 568	-22 812	-1 423 068	0	573 125

21. Zobowiązania warunkowe

21.1 Gwarancje udzielone

Na dzień 31 grudnia 2022 oraz 2021 roku Oddział nie posiadał zobowiązań z tytułu gwarancji.

21.2 Sprawy sporne oraz rezerwy na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw spornych

Sprawy sądowe, w tym związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego oraz denominowanych do franka szwajcarskiego, są poddawane regularnej ocenie na bazie funkcjonujących w Oddziale procedur. Na dzień 31 grudnia 2022 roku Oddział posiadał należności z tytułu detalicznych kredytów hipotecznych indeksowanych i denominowanych do CHF w kwocie brutto (przed korektą o rezerwy z tytułu ryzyka prawnego) 9,2 mld zł. Na dzień 31 grudnia 2021 była to wartość 9,1 mld zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku przeciwko Oddziałowi toczyło się 9 197 spraw sądowych w związku z zawartymi umowami o kredyt w złotych indeksowany kursem franka szwajcarskiego lub denominowany do CHF. Na koniec roku 2021 było 7 218 spraw sądowych. Łączna ilość spraw prawomocnie zakończonych na 31 grudnia 2022 roku wyniosła 1214 (w tym 24 sprawy zakończone prawomocnie w 2021 roku). Średnia wartość przedmiotu sporu na koniec roku 2022 wynosiła 323 tys. zł wobec 275 tys. zł. na koniec roku 2021.

Łączna wartość bilansowa ekspozycji, których dotyczyły przedmiotowe postępowania sądowe na koniec roku 2022 wynosiła 2,9 mld zł. Na koniec roku 2021 wynosiła 1,6 mld zł.

Noty do sprawozdania finansowego

Kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF Oddział uwzględnia dostępne dane historyczne-w tym treść orzeczeń zapadłych w sprawach zakończonych. Oddział monitoruje liczby wpływających pozwów w celu odpowiedniego aktualizowania szacunku rezerwy.

Zasady tworzenia rezerw na prawdopodobne zobowiązania wynikające ze spraw spornych w ujęciu indywidualnym oraz rezerw na prawdopodobne zobowiązania wynikające z ryzyka prawnego w odniesieniu do całego portfela należności indeksowanych i denominowanych do CHF opisano w Rozdziale 2 Polityka rachunkowości, punkty: 2.14 oraz 2.20.

Począwszy od czerwca 2022 r. Oddział zmienił również politykę rachunkowości w zakresie ujmowania wpływu ryzyka prawnego wynikającego z kredytów indeksowanych i denominowanych do CHF. Zmiany opisano w punkcie 2.3

W poprzednich okresach Oddział prezentował rezerwy na sprawy sporne zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Od czerwca 2022 roku Oddział zdecydował o rozpoznaniu wspomnianych rezerw zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, tj. jako pomniejszenie wartości księgowej brutto poszczególnych ekspozycji kredytowych. Wynika to z faktu, że rezerwy na ryzyko prawne ekspozycji kredytowych wyrażonych w CHF i innych walutach dotyczą zmiany szacunku przepływów pieniężnych.

Oddział dokonał analizy dotychczasowego ujęcia i prezentacji rezerw na prawdopodobne zobowiązania wynikające z ryzyka prawnego związanego z portfelem kredytów hipotecznych w walucie CHF. W rezultacie przeprowadzonej analizy Oddział doprecyzował politykę rachunkowości, odzwierciedlając w niej portfelową naturę tego ryzyka oraz jego alokację do portfela należności.

Łączny wpływ ryzyka prawnego uwzględnionego w sprawozdaniu finansowym Oddziału prezentuje poniższa tabela:

	2022	2021
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów związanych z kredytami aktywnymi ujęty jako zmniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	2 322 801	1 423 068
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów związanych z kredytami aktywnymi nie ujęty jako zmniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	2 272 842	314 432
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów związanych z kredytami spłaconymi	437 387	252 511
Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych	5 033 030	1 990 011

Łączne koszty z tytułu ryzyka prawnego ujęte w 2022 roku wyniosły 3 579 mln zł. W 2021 roku wyniosły 1 231 mln zł. Najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na koszty w 2022 roku były: wzrost ilości

Noty do sprawozdania finansowego

nowych pozwów, wzrost prawdopodobieństwa przegranej w sądzie oraz wzrost prawdopodobieństwa realizacji najbardziej negatywnych scenariuszy przyjętych w modelu kalkulacji rezerw.

Aktualna linia orzecznicza w sprawach z powództw kredytobiorców jest niekorzystna dla banków, niemniej jednak należy dostrzec szereg nadal niewyjaśnionych kwestii prawnych dotyczących kredytów powiązanych z walutą obcą, w szczególności odnoszących się do skutków uznania umowy kredytowej za nieważną, w tym możliwości żądania przez banki wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Powyższe kwestie są istotne dla oceny ryzyka związanego z przedmiotowymi postępowaniami.

Oddział na bieżąco monitoruje zapadające wyroki i będzie dostosowywał poziom rezerw do aktualnej linii orzeczniczej. Oddział jednocześnie ma świadomość, iż poczynione założenia obarczone są subiektywną oceną bieżącej sytuacji, która może ulec zmianie w przyszłości. Oddział przy ustaleniu wartości rezerwy bazuje na wszystkich informacjach dostępnych na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego.

Aktualne orzecznictwo TSUE oraz Sądu Najwyższego dotyczące kredytów w CHF

W dniu 8 września 2022 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w trzech połączonych sprawach dotyczących kredytów indeksowanych i denominowanych udzielanych w Polsce (od C-80/21 do C-82/21). Trybunał potwierdził, że:

- ✓ sąd krajowy nie może zastąpić abuzywnego warunku umownego (w celu uniknięcia unieważnienia umowy) ani wykładnią oświadczenia woli stron, ani przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym.
- ✓ możliwe jest uznanie, że tylko część warunku umownego jest abuzywna, pod warunkiem, że ta abuzywna część da się wyodrębnić w sposób, który nie wpływa na istotę pozostałej części warunku umownego. Jeżeli usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści warunku poprzez zmianę jego istoty, to jest to zabronione. Badanie w tym zakresie należy do sądu krajowego.
- ✓ termin przedawnienia roszczeń konsumenta o zwrot kwot nienależnie zapłaconych na podstawie nieuczciwego warunku umownego rozpoczyna bieg od chwili, gdy konsument dowiedział się lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku umownego. Natomiast ustalenie tego momentu należy do sądu krajowego z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

Noty do sprawozdania finansowego

W wydanej w sprawie C-520/21 w dniu 16 lutego 2023 r. opinii Rzecznik Generalny TSUE wskazał, że dyrektywa 93/13 nie określa, jakie są skutki stwierdzenia, że umowa konsumencka staje się prawnie nieistniejąca po usunięciu z niej nieuczciwych warunków. Skutki te są określane przez państwa członkowskie na podstawie ich prawa krajowego w sposób zgodny z prawem Unii.

W wyroku wydanym w dniu 15 czerwca 2023 roku, w sprawie C-520/21 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ("**TSUE**") potwierdził prezentowaną powyżej opinię Rzecznika Generalnego TSUE.

W odniesieniu do roszczeń konsumenta względem banku, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń. Do sądu krajowego należy ustalenie, w świetle prawa krajowego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia przez bank roszczeń o podobnym charakterze przeciwko konsumentom, Trybunał orzekł, że bank nie może dochodzić względem konsumenta roszczeń wykraczających poza zwrot przekazanego kapitału kredytu i zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

Zdaniem Trybunału rozstrzygnięcia te pozostają w zgodzie z celem dyrektywy, tj. przyznaniem konsumentom wysokiego poziomu ochrony.

W dotychczasowych modelach Oddział nie uwzględniał wynagrodzenia dla klienta za korzystanie z rat spłacanego przez niego kredytu, który został uznany za nieważny. Oszacowanie wysokości potencjalnych kosztów związanych z tym ryzykiem wymaga doprecyzowania założeń na podstawie ustalenia wykładni prawnej, a następnie linii orzeczniczej.

Aktualnie w orzecznictwie sądowym uwzględniane są tezy z uchwały 7 sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 roku w sprawie o sygn. III CZP 6/21 (uchwała mająca moc zasady prawnej). W orzeczeniu odpowiadającym na zagadnienie prawne przedstawione przez Rzecznika Finansowego Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazał, m.in. że:

- ✓ kredytobiorca może zgodzić się na dalsze obowiązywanie warunków mogących być nieuczciwymi, wtedy stają się one skuteczne od dnia zawarcia umowy,
- ✓ w razie upadku umowy, z uwagi na zawarte w niej postanowienia niedozwolone każdej ze stron przysługuje roszczenie o zwrot spełnionego przez tę stronę świadczenia (tzw. teoria dwóch kondykcji),

Noty do sprawozdania finansowego

- ✓ termin przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału zaczyna biec dopiero od momentu, kiedy umowa stała się definitywnie bezskuteczna (doszło do odpadnięcia podstawy świadczenia),
- ✓ umowa staje się trwale bezskuteczna z momentem, w którym kredytobiorca poinformowany o wszystkich skutkach upadku umowy, w tym o ewentualnych szczególnych negatywnych konsekwencjach takiego upadku złoży oświadczenie, że sprzeciwia się utrzymaniu umowy w mocy. O konsekwencjach upadku umowy co do zasady kredytobiorcę powinien pouczyć sąd w toku postępowania.

Posiedzenie całego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w sprawie pytań prawnych, przedstawionych w dniu 29 stycznia 2021 roku przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. III CZP 11/21 (aktualna sygnatura III CZP 25/22) zostało odroczone bez terminu, w związku ze sformułowaniem przez Sąd Najwyższy pytań prejudycjalnych do TSUE. Pytania prejudycjalne zmierzają do ustalenia czy, Izba Cywilna w obecnym składzie może być traktowana jako niezawisły sąd, a tym samym czy w ogóle ma zdolność do wydania uchwały w przedmiocie zadanych pytań prawnych.

Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego zawnioskowała o podjęcie przez Izbę Cywilną uchwały w następujących kwestiach:

1. Czy w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie wiąże konsumenta, możliwe jest przyjęcie, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów? W razie odpowiedzi przeczącej na powyższe pytanie:
2. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego do takiej waluty umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie?
3. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej umowa ta może wiązać strony w pozostałym zakresie?

Niezależnie od treści odpowiedzi na pytania 1-3:

4. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej, w wykonaniu której bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają odrębne roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron, czy też powstaje jedynie jedno roszczenie, równe różnicy spełnionych świadczeń, na rzecz tej strony, której łączne świadczenie miało wyższą wysokość?

Noty do sprawozdania finansowego

5. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej z powodu niedozwolonego charakteru niektórych jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się od chwili ich wypłaty?
6. Czy, jeżeli w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej którejkolwiek ze stron przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu takiej umowy, strona ta może również żądać wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych przez drugą stronę?

W przypadku potwierdzenia przez TSUE zdolności Izby Cywilnej Sądu Najwyższego do orzekania i wydania uchwały przez Sąd Najwyższy Oddział będzie analizował treść uchwały po opublikowaniu, w tym pod kątem jej wpływu na dalsze orzecznictwo oraz wartość parametrów stosowanych do ustalenia wartości rezerw na ryzyko prawne. Na ten moment nie można przewidzieć czy uchwała w ogóle zostanie wydana, a tym bardziej jej wpływu na oszacowanie rezerw.

W dniu 28 kwietnia 2022 roku Sąd Najwyższy podjął uchwałę o sygn. III CZP 40/22 (w składzie 3 sędziów), zgodnie z którą: "Sprzeczne z naturą stosunku prawnego kredytu indeksowanego do waluty obcej są postanowienia, w których kredytodawca jest upoważniony do jednostronnego oznaczenia kursu waluty właściwej do wyliczenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy oraz ustalenia wysokości rat kredytu, jeżeli z treści stosunku prawnego nie wynikają obiektywne i weryfikowalne kryteria oznaczenia tego kursu. Postanowienia takie, jeśli spełniają kryteria uznania ich za niedozwolone postanowienia umowne, nie są nieważne, lecz nie wiążą konsumenta w rozumieniu art. 385(1) k.c." Analiza uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego, wskazuje, że gdy zachodzą jednocześnie przesłanki do zastosowania przepisu art. 385(1) k.c. oraz art. 353(1) k.c., sąd powinien zastosować sankcję bezskuteczności postanowienia umownego, nie orzekając jego nieważności na zasadach ogólnych. Mimo, iż orzeczenie zostało wydane w sprawie dotyczącej kredytu indeksowanego, może być odnoszone również do kredytów denominowanych oraz walutowych.

W dniu 20 maja 2022 roku Sąd Najwyższy wydał pierwsze rozstrzygnięcie w sprawie kredytu walutowego udzielonego przez bank (II CSKP 713/22). W ocenie Sądu Najwyższego kredyt walutowy występuje tylko wtedy, gdy umowa jednoznacznie ustala kwotę kredytu udzielonego i faktycznie wypłaconego kredytobiorcy wyłącznie w walucie obcej i przewiduje spłatę rat wyłącznie w walucie udzielonego kredytu. Zdaniem Sądu Strony zawarły umowę kredytu denominowanego do CHF, a żadne z postanowień umowy nie przewidywało bezpośrednio roszczenia powoda o wypłatę kwoty udostępnionego kredytu w CHF.

Należy jednak zauważyć, że w innym orzeczeniu Sąd Najwyższy zajął odmienne stanowisko (postanowienie z dnia 24 czerwca 2022 roku, I CSK 2822/22), stwierdzając, że cechami kredytu walutowego jest wyrażenie kwoty udzielonego kredytu w walucie obcej oraz spłata rat kredytu w tej

Noty do sprawozdania finansowego

walucie, nie wskazując jednocześnie jako cechy charakterystycznej dokonania wypłaty kredytu w walucie obcej. Powyższe wskazuje na brak jednoznacznego stanowiska Sądu Najwyższego w tym zakresie.

22. Sprzedaż należności

W 2022 roku Oddział nie dokonywał sprzedaży wierzytelności.

W 2021 roku Oddział dokonał sprzedaży wierzytelności detalicznych o łącznej wartości kapitału 568 mln zł. Wartość netto sprzedanych wierzytelności wynosiła 236 mln zł.

Wierzytelności zbyto za łączną kwotę 45 mln zł.

23. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W poniższej tabeli zaprezentowano salda należności i zobowiązań wobec Centrali oraz powiązane z nimi pozycje w rachunku zysków i strat. W badanym okresie oddział nie dokonywał transakcji z innymi podmiotami Grupy RBI.

Pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej		
	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Należności od Centrali	183 883	323 323
Zobowiązania wobec Centrali	10 263 655	11 499 020

Pozycje z rachunku zysków i strat		
	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2021
Koszty z tytułu odsetek	-121 065	-84 950
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-5 032	-1 227

Noty do sprawozdania finansowego

24. Aktywa i zobowiązania finansowe które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

31 grudnia 2022	Wartość bilansowa	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem wartość godziwa
Kasa i środki w Banku Centralnym	25 169	25 169	0	0	25 169
Należności od banków	533 768	533 768	0	0	533 768
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu	8 915 377	0	0	8 874 825	8 874 825
Inne aktywa	33 738	0	0	33 738	33 738
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	10 319 812	0	0	9 349 554	9 349 554
Pozostałe zobowiązania	224 625	0	0	224 625	224 625

31 grudnia 2021	Wartość bilansowa	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem wartość godziwa
Kasa i środki w Banku Centralnym	7 155	7 155	0	0	7 155
Należności od banków w tym:	330 240	330 240	0	0	330 240
Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu	11 487 748	0	0	12 208 277	12 208 277
Inne aktywa	19 460	0	0	19 460	19 460
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego	11 558 949	0	0	11 558 949	11 558 949
Pozostałe zobowiązania	85 288	0	0	85 288	85 288

25. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Różnice występujące pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wskazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	2022		Różnica
	Zmiana stanu		
	W sprawozdaniu z sytuacji finansowej	W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	
Zmiana stanu Kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 149 303	1 155 862	-6 558
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Zobowiązania wobec Centrali	-1 235 365	0	-1 235 365
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	139 336	51 926	87 410

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego

Różnice występujące pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wskazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	2021		
	Zamiana stanu		Różnica
	W sprawozdaniu z sytuacji finansowej	W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	
Zmiana stanu Kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	631 788	643 959	-12 171
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu			
Zobowiązania wobec Centrali	-673 769	0	- 673 769
Zamian stanu pozostałych zobowiązań	28 731	30 752	-2 022

Przyczyny wystąpienia różnic pomiędzy zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, a zmianami stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych są następujące:

- ✓ Zmiany stanu Kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu została skorygowana o odsetki, które prezentowane są w pozycji Odsetki otrzymane.
- ✓ Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu – Zobowiązania wobec Centrali została zaprezentowana w całości w Działalności finansowej.
- ✓ Zmiany stanu Pozostałych zobowiązań zostały skorygowane o spłaty zobowiązań z tytułu leasingu prezentowane w Działalności finansowej oraz inne przepływy niepieniężne stanowiące korekty wyniku brutto w Działalności operacyjnej.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

2022	Stan na początek okresu	Przepływy pieniężne	Przepływy niepieniężne	Stan na koniec okresu
Pożyczki długoterminowe	9 761 226	-547 443	-1 218 832	7 994 951
Zobowiązania leasingowe	8 538	-2 908	6 369	11 999
Razem	9 769 764	-550 352	-1 212 463	8 006 949

2021	Stan na początek okresu	Przepływy pieniężne	Przepływy niepieniężne	Stan na koniec okresu
Pożyczki długoterminowe	11 494 118	-535 434	-1 197 458	9 761 226
Zobowiązania leasingowe	8 775	-2 023	1 785	8 538
Razem	11 502 893	-537 457	-1 195 673	9 769 764

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

26. Zdarzenia po dacie sprawozdawczej

W dniu 16 lutego 2023 r. została wydana opinia Rzecznika Generalnego TSUE w sprawie tego czy w razie unieważnienia umowy kredytowej stronom przysługuje jakiegokolwiek roszczenie z tytułu korzystania z kapitału przez drugą stronę (przedsiębiorcę, jak i konsumenta),

W wydanej w sprawie C-520/21 w dniu 16 lutego 2023 r. opinii Rzecznik Generalny TSUE wskazał, że dyrektywa 93/13 nie określa, jakie są skutki stwierdzenia, że umowa konsumencka staje się prawnie nieistniejąca po usunięciu z niej nieuczciwych warunków. Skutki te są określane przez państwa członkowskie na podstawie ich prawa krajowego w sposób zgodny z prawem Unii.

W wyroku wydanym w dniu 15 czerwca 2023 roku, w sprawie C-520/21 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ("TSUE") potwierdził prezentowaną powyżej opinię Rzecznika Generalnego TSUE.

W odniesieniu do roszczeń konsumenta względem banku, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń. Do sądu krajowego należy ustalenie, w świetle prawa krajowego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia przez bank roszczeń o podobnym charakterze przeciwko konsumentom, Trybunał orzekł, że bank nie może dochodzić względem konsumenta roszczeń wykraczających poza zwrot przekazanego kapitału kredytu i zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

Zdaniem Trybunału rozstrzygnięcia te pozostają w zgodzie z celem dyrektywy, tj. przyznaniem konsumentom wysokiego poziomu ochrony.

Zdaniem Kierownictwa Oddziału wyrok TSUE jest co do zasady zgodny z opinią rzecznika generalnego z dnia 16 lutego 2023 r., jednak jest bardziej ogólny niż opinia.

Noty do sprawozdania finansowego

TSUE jako uwaga ogólna wskazał, że dyrektywa 93/13 nie reguluje bezpośrednio skutków nieważności umowy zawartej między bankiem a konsumentem w następstwie wyeliminowania nieuczciwych warunków. Do państw członkowskich należy określenie skutków takiej nieważności, a ustanowione przez nie w tym względzie zasady powinny być zgodne z prawem Unii, a w szczególności z celami tej dyrektywy. Zgodność ta zależy od tego, czy prawo krajowe, po pierwsze, pozwala na prawne i faktyczne przywrócenie konsumentowi sytuacji, w jakiej znajdowałby się w braku tej umowy, a po drugie, nie zagraża odstrasżającemu efektowi zamierzonemu przez dyrektywę 93/13.

W odniesieniu do pytań dotyczących roszczeń konsumenta TSUE stwierdził, że możliwość powołania się przez konsumenta wobec banku na roszczenia wykraczające poza zwrot uiszczanych rat miesięcznych nie wydaje się podważać wyżej wymienionych celów; jednakże do sądu krajowego należy zbadanie, w świetle wszystkich okoliczności faktycznych sporu: czy uwzględnienie takich żądań konsumenta jest zgodne z zasadą proporcjonalności.

Zatem aby konsument mógł udowodnić roszczenie wobec banku, musiałby mieć podstawę prawną w prawie krajowym, a następnie takie roszczenie musiałoby zostać uznane przez sąd za proporcjonalne. Zgodnie z polskim prawem konsumentowi trudno będzie to udowodnić, ponieważ:

- ✓ konsument nie świadczył bankowi żadnej usługi, po prostu spłacał pożyczone pieniądze,
- ✓ konsument wykorzystał pieniądze na zakup nieruchomości, której wartość wzrosła z czasem, aby nie zubożał,
- ✓ konsument korzystał z pieniędzy banku przez długi czas. Dlatego trudno będzie udowodnić, że konsument został niesprawiedliwie zubożony. Nawet gdyby konsument miał to udowodnić, uważamy, że bardzo trudno byłoby wskazać, że takie twierdzenie jest zgodne z zasadą proporcjonalności (na podstawie dyrektywy 93/13). W polskim prawie mógłbym również zostać uznany za nadużycie przez konsumenta swoich praw.

Noty do sprawozdania finansowego

W odniesieniu do pytań dotyczących roszczeń banków, TSUE wskazał, że dyrektywa wyklucza możliwość dochodzenia przez bank od konsumenta odszkodowania wykraczającego poza zwrot wpłaconego kapitału wraz z zapłatą ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, z następujących powodów:

- ✓ przyczyniłoby się to do wyeliminowania odstrasżającego skutku dyrektywy;
- ✓ bank nie może czerpać żadnych korzyści ekonomicznych z sytuacji, którą stworzył swoim bezprawnym zachowaniem, ani otrzymywać rekompensaty za niedogodności z tego powodu;
- ✓ podważyłoby to odstrasżający skutek dyrektywy 93/13 w sytuacji, w której bank nie byłby zniechęcony do stosowania nieuczciwych warunków w umowach kredytu zawieranych z konsumentami, gdyby pomimo unieważnienia tych umów mógłby żądać od konsumentów odszkodowania.

Noty do sprawozdania finansowego

W dotychczasowych modelach Oddział nie uwzględniał wynagrodzenia dla klienta za korzystanie z rat spłacanego przez niego kredytu, który został uznany za nieważny. Oszacowanie wysokości potencjalnych kosztów związanych z tym ryzykiem wymaga doprecyzowania założeń na podstawie ustalenia wykładni prawnej, a następnie linii orzeczniczej.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego racjonalne oszacowanie pełnych skutków przedmiotowego orzeczenia TSUE nie jest możliwe, z uwagi duży stopień subiektywizmu w zastosowanych oszacowaniach oraz w związku z faktem, że wyrok nadal pozostawia pewne możliwości interpretacji, szczególnie w odniesieniu do zastosowania tego wyroku przez sądy krajowe.

27. Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część ogólnego zarządzania Oddziałem, a oprócz ram prawnych i regulacyjnych uwzględnia w szczególności charakter, zakres i złożoność działalności oraz wynikające z niej ryzyko.

Zasady zarządzania ryzykiem

Oddział objęty jest systemem zarządzania ryzykiem oraz procedurami pomiaru i monitorowania ryzyka, które mają na celu kontrolowanie istotnych ryzyk wszystkich banków, oddziałów i spółek Grupy RBI. Polityki ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem są określone przez Zarząd Grupy RBI. Zasady obejmują następujące polityki ryzyka:

- Zarządzanie ryzykiem zintegrowanym: ryzyko kredytowe, ryzyko kraju, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne są zarządzane i traktowane jako kluczowe ryzyka w całej Grupie. W tym celu ryzyka te są mierzone, ograniczane, agregowane i porównywane z dostępnymi aktywami na pokrycie ryzyka.
- Ujednolicone metodologie: metody pomiaru ryzyka i ograniczenia ryzyka są wystandaryzowane wewnątrz Grupy w celu zapewnienia zgodnego i spójnego podejścia do zarządzania ryzykiem. Takie rozwiązanie jest efektywne z punktu widzenia rozwoju metod zarządzania ryzykiem oraz stanowi podstawę spójnego zarządzania bankiem we wszystkich krajach i liniach biznesowych w RBI.
- Planowanie ciągłe: strategie ryzyka oraz ryzyka kapitału są przeglądane na bazie rocznej a rezultat tego działania jest zatwierdzany podczas rocznego procesu budżetowania i planowania, gdzie kładzie się szczególny nacisk na zapobieganie koncentracji ryzyka.
- Niezależna kontrola: utrzymywany jest wyraźny podział pracowników i organizacji między operacjami biznesowymi a zarządzaniem ryzykiem i jego kontrolą.
- Kontrola ex ante i ex post: Ryzyka są konsekwentnie brane pod uwagę przy dystrybucji produktów i pomiarach wyników skorygowanych o ryzyko. Ryzyka są stale mierzone w zakresie sprzedaży produktów i pomiaru wydajności skorygowanego o ryzyko. W ten sposób zapewnione jest, że działalność w ogóle jest prowadzona wyłącznie pod kątem ryzyka i zwrotu i że unika się zachęt do podejmowania wysokiego ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem

Poszczególne jednostki zarządzania ryzykiem w Grupie opracowują szczegółowe strategie ryzyka, które określają bardziej konkretne cele ryzyka i konkretne normy zgodne z tymi ogólnymi zasadami. Ogólna strategia ryzyka Grupy pochodzi ze strategii biznesowej Grupy i apetytu na ryzyko oraz dodaje aspekty związane z ryzykiem do planowanej struktury biznesowej i rozwoju strategicznego. Aspekty te obejmują na przykład limity strukturalne i cele współczynnika kapitałowego, które muszą zostać spełnione w procesie budżetowania oraz w zakresie podejmowanych decyzji biznesowych. Bardziej szczegółowe cele dla poszczególnych kategorii ryzyka są określone w szczegółowych strategiach ryzyka. Dla przykładu dla ryzyka kredytowego, zgodnie ze strategią RBI ustala limity portfela kredytowego dla poszczególnych krajów i segmentów oraz określa organ zatwierdzający kredyt dla wniosków o limit.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarząd RBI AG zapewnia organizację i stały rozwój zarządzania ryzykiem. Decyduje o tym, które procedury należy zastosować do identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka oraz podejmuje decyzje kierunkowe zgodnie z raportami i analizami ryzyka. Zarząd jest wspierany w realizacji tych zadań przez niezależne jednostki zarządzania ryzykiem i specjalne komitety.

Funkcje zarządzania ryzykiem są realizowane na różnych poziomach w Grupie. RBI AG opracowuje i wdraża odpowiednie koncepcje jako macierzysta instytucja kredytowa i we współpracy ze spółkami zależnymi Grupy. Jednostki centralnego zarządzania ryzykiem są odpowiedzialne za odpowiednie i właściwe wdrożenie procesów zarządzania ryzykiem w Grupie. W szczególności ustanawiają wspólne dyrektywy Grupy i ustalają specyficzne dla biznesu standardy, narzędzia i praktyki dla wszystkich podmiotów Grupy.

Ponadto, istnieją lokalne jednostki zarządzania ryzykiem w różnych prawnych jednostkach Grupy. Wdrażają politykę ryzyka w odpowiednich kategoriach ryzyka i kierują działalnością w ramach zatwierdzonych budżetów na ryzyko, aby zrealizować cele wynikające z polityki biznesowej. W tym celu monitorują pojawiające się zagrożenia za pomocą standardowych metod pomiarowych i zgłaszają je centralnym jednostkom zarządzania ryzykiem za pośrednictwem zdefiniowanych interfejsów raportowania.

Funkcję scentralizowanej i niezależnej kontroli ryzyka wymaganej przepisami prawa pełni jednostka organizacyjna ds. Kontroli Ryzyka Grupy w Centrali. Do jej zadań należy tworzenie reguł dla całej Grupy oraz niezależne i neutralne raportowanie profilu ryzyka do Komitetu Ryzyka, Rady Nadzorczej, Zarządu RBI i poszczególnych kierowników jednostek biznesowych. Ponadto, określa wymagany kapitał ryzyka dla różnych jednostek Grupy, a stopień wykorzystania

Zarządzanie ryzykiem

określonych budżetów kapitału podwyższonego ryzyka oblicza się w celu oceny adekwatności zasobów kapitałowych.

Komitety Ryzyka

Komitet ds. Ryzyka Grupy jest nadrzędnym organem decyzyjnym dla wszystkich tematów Grupy związanych z ryzykiem. Decyduje o metodach zarządzania ryzykiem i koncepcjach zarządzania, które są stosowane w całej Grupie i istotnych podobszarach oraz odpowiada za bieżące opracowywanie i wdrażanie metod i parametrów pomiaru ryzyka i udoskonalania instrumentów sterujących. Obejmują one apetyt na ryzyko, różne budżety ryzyka i limity na poziomie całego banku, a także monitorowanie bieżącej sytuacji ryzyka, z uwzględnieniem odpowiedniej kapitalizacji i odpowiednich limitów ryzyka. Zatwierdza różne działania w zakresie zarządzania ryzykiem i zarządzania (np. przydział budżetów na ryzyko) i wspiera Zarząd w tych działaniach.

Komitet ds. Aktywów i Pasywów Grupy ocenia i zarządza ryzykiem bilansowym i ryzykiem płynności oraz ustala metodologię wewnętrznego systemu cen transferowych. W tym kontekście wykonuje podstawowe zadania związane z długoterminowym planowaniem refinansowania i definiowaniem środków zabezpieczających dla strukturalnej stopy procentowej i ryzyka walutowego. Komitet Zabezpieczenia Kapitału jest podkomitetem Komitetu Aktywów i Pasywów Grupy i zarządza ryzykiem walutowym pozycji kapitałowej Grupy.

Komitet Ryzyka Rynkowego zarządza ryzykiem z ksiąg handlowych i bankowych oraz ustala odpowiednie limity i procedury. W szczególności wyniki działalności, zidentyfikowane ryzyka i zmierzone wykorzystanie limitów a także wyniki analiz scenariuszy i testów warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego są uwzględnione w tym zarządzaniu.

Komitety Kredytowe składają się z przedstawicieli obszarów rynku i wsparcia, w których liczba pracowników jest różna w zależności od klienta dla klientów korporacyjnych, instytucji finansowych, sektora publicznego i handlu detalicznego. Decydują o konkretnych kryteriach udzielania pożyczek dla poszczególnych segmentów klientów i krajów oraz podejmują wszelkie decyzje kredytowe ich dotyczące w ramach procesu zatwierdzania kredytu oraz przydzielania kompetencji w oparciu o rating i wolumen.

Komitet Kredytów Trudnych jest podstawowym organem w procesie oceny i podejmowania decyzji z klientami problemowymi. Składa się głównie z osób podejmujących decyzje w zakresie ryzyka. Jego przewodniczącym jest Chief Risk Officer (CRO) RBI. Pozostałymi członkami głosującymi są członkowie zarządu odpowiedzialni za segmenty klientów, dyrektor finansowy

Zarządzanie ryzykiem

(CFO), a także odpowiedni dział i szefowie działów z działu zarządzania ryzykiem i zarządzania ekspozycjami specjalnymi (windykacja).

Komitet Sekurytyzacyjny jest organem decyzyjnym w odniesieniu do wniosków o limit odnoszących się do pozycji sekurytyzacyjnych w kontekście konkretnych uprawnień decyzyjnych i opracowuje proponowane zmiany w strategii sekurytyzacji dla Zarządu. Ponadto Komitet Sekurytyzacji służy jako platforma wymiany informacji dotyczących pozycji sekurytyzacyjnych i zmian na rynku.

Pod przewodnictwem CRO, Komitet Zarządzania i Kontroli Ryzyka Operacyjnego Grupy składa się z między innymi przedstawicieli jednostek biznesowych (klientów detalicznych, rynkowych i korporacyjnych), jak również przedstawicieli Compliance, systemu kontroli wewnętrznej (ICS), operacji, bezpieczeństwa i ochrony. Organowi temu powierza się zarządzanie ryzykiem operacyjnym (w tym ryzykiem behawioralnym) w celu uzyskania i ustanowienia strategii ryzyka operacyjnego w oparciu o profil ryzyka i strategię biznesową oraz podejmowanie decyzji na temat środków, kontroli i akceptacji ryzyka na tej podstawie.

Komitet Awaryjny i Naprawy to organ decyzyjny zwoływany przez Zarząd. Skład Komitetu może się różnić w zależności od intensywności lub ukierunkowania (np. Kapitału i / lub płynności) wymagań specyficznych dla sytuacji. Głównym zadaniem Komitetu jest utrzymanie lub przywrócenie stabilności finansowej w rozumieniu BaSAG (austriackiej ustawy o restrukturyzacji i rozrachunku bankowym) lub BRRD (dyrektywa w sprawie odzyskiwania środków bankowych i restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji) w przypadku krytycznej sytuacji finansowej.

Zapewnienie jakości i weryfikacja

Zapewnienie jakości w zakresie zarządzania ryzykiem oznacza zapewnienie integralności, niezawodności i dokładności procesów, modeli, obliczeń i źródeł danych. Powinno to zapewnić zgodność ze wszystkimi wymogami prawnymi Grupy i spełnienie najwyższych wymagań jakościowych w odniesieniu do działań związanych z zarządzaniem ryzykiem.

Te aspekty są koordynowane przez Departament Zgodności Grupy, który stale analizuje system kontroli wewnętrznej i - jeśli powoduje to konieczność dostosowania - jest również odpowiedzialny za monitorowanie wdrożenia.

Dwie ważne funkcje niezależnego audytu są wykonywane przez dział audytu i godności. Korzystanie z niezależnego audytu wewnętrznego jest wymogiem ustawowym i centralnym elementem systemu kontroli wewnętrznej. Departament Audytu okresowo dokonuje przeglądu wszystkich procesów biznesowych, a tym samym znacząco przyczynia się do ich bezpieczeństwa

i poprawy. Raporty stworzone w tym celu są kierowane bezpośrednio do Zarządu Grupy i są regularnie omawiane na jego posiedzeniach.

Departament Zgodności jest odpowiedzialny za wszystkie kwestie związane z przestrzeganiem wymogów prawnych oprócz i w ramach systemu kontroli wewnętrznej. Monitoruje zgodność z istniejącymi przepisami w codziennych operacjach.

28. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Oddziału.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Oddział działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego Oddziału.

W odniesieniu do indywidualnego klienta, monitorowaniu podlega jego sytuacja ekonomiczno-finansowa, przebieg wykorzystania i spłaty kredytu, ustanowione zabezpieczenia oraz powiązania kapitałowo-organizacyjne klienta. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela kredytowego, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

Stosowane przez Oddział procedury monitorowania ryzyka kredytowego obejmują również zasady monitorowania ustanowionych zabezpieczeń. W ramach monitoringu przeprowadzane są okresowe przeglądy zabezpieczeń. Zakres i częstotliwość tych przeglądów uzależnione są od rodzaju przedmiotu zabezpieczenia i obejmują: wartość zabezpieczenia i jej zmiany w okresie od ostatniego przeglądu, prawidłowość, kompletność i ważność dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem oraz dokumentów ubezpieczeniowych dotyczących zabezpieczeń rzeczowych (przegląd polis ubezpieczeniowych, sposobów ich opłacania, terminy ważności).

Jednostki biznesowe odpowiedzialne są za zarządzanie indywidualnymi ekspozycjami kredytowymi.

Zarządzanie ryzykiem

Jednostki zarządzające ryzykiem odpowiedzialne są za monitoring ryzyka całego portfela kredytowego Oddziału i w ramach swoich zadań realizują między innymi następujące funkcje:

- wdrożenie strategii, polityk i procedur kredytowych,
- zapewnienie właściwego stosowania zatwierdzonych przez Oddział standardów procesu kredytowego,
- monitorowanie poziomu rezerw na ryzyko kredytowe,
- zarządzanie portfelem kredytów zagrożonych.

Strukturę jakościową portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom prezentują poniższe tabele.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2022

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamorłyżowanym koszcie	Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej								Wartość netto
	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedożkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu ujęcia, dożknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji	Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dożkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji	
Należności od klientów indywidualnych	6 596 498	15 309	2 144 193	143 450	522 077	437 220	48 778	21 633	8 693 934
Należności od klientów mikro	204 651	11 304	17 350	2 724	126 969	121 684	48 153	39 969	221 442
Razem	6 801 149	26 613	2 161 543	146 174	649 046	558 904	96 931	61 602	8 915 376

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2021									
Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej									
	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom w całym okresie życia ekspozycji	Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu ujęcia, dołknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom w całym okresie życia ekspozycji	Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dołkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom w całym okresie życia ekspozycji	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	5 152 257	7 344	4 826 720	309 700	560 566	462 302	58 045	21 389	9 796 853
Należności od klientów mikro	189 287	9 441	68 672	10 818	137 616	122 649	56 846	41 686	267 827
Razem	5 341 544	16 785	4 895 392	320 518	698 182	584 951	114 891	63 075	10 064 680

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2022	Wartość brutto ekspozycji analizowanych indywidualnie	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe - tworzone indywidualnie	Wartość brutto ekspozycji analizowanych zbiorowo	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe - tworzone zbiorowo	Razem wartość ekspozycji netto
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	73 828	68 581	7 360 086	26 613	7 338 720
Bank Centralny i inne banki	0	0	558 937	0	558 937
Klienci indywidualni	0	0	6 596 498	15 309	6 581 189
Klienci mikro	0	0	204 651	11 304	193 347
Pozostałe aktywa finansowe	73 828	68 581	0	0	5 247
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	0	0	2 161 543	146 254	2 015 369
Bank Centralny i inne banki	0	0	0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	2 144 193	143 450	2 000 743
Klienci mikro	0	0	17 350	2 724	14 626
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)			649 046	558 904	90 142
Bank Centralny i inne banki	0	0	0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	522 077	437 220	84 857
Klienci mikro	0	0	126 969	121 684	5 285
Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	96 931	61 602	35 329
Bank Centralny i inne banki			0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	48 778	21 633	27 145
Klienci mikro	0	0	48 153	39 969	8 184
Razem	73 828	68 581	10 267 606	793 292	9 479 560

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2021	Wartość brutto ekspozycji analizowanych indywidualnie	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe - tworzone indywidualnie	Wartość brutto ekspozycji analizowanych zbiorowo	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe - tworzone zbiorowo	Razem wartość ekspozycji netto
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	22 512	3 053	5 678 939	16 785	5 696 301
Bank Centralny i inne banki	0	0	337 395	0	337 395
Klienci indywidualni	0	0	5 152 257	7 344	5 159 601
Klienci mikro	0	0	189 287	9 441	179 846
Pozostałe aktywa finansowe	22 512	3 053	0	0	19 459
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nieodnotowanych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	0	0	4 895 392	320 518	4 574 874
Bank Centralny i inne banki	0	0	0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	4 826 720	309 700	5 940 088
Klienci mikro	0	0	68 672	10 818	57 854
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	0	0	698 182	584 952	113 230
Bank Centralny i inne banki	0	0	0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	560 566	462 302	98 264
Klienci mikro	0	0	137 616	122 650	14 966
Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	114 891	63 075	51 816
Bank Centralny i inne banki	0	0	0	0	0
Klienci indywidualni	0	0	58 045	21 389	36 656
Klienci mikro	0	0	56 846	41 686	15 160
Razem	22 512	3 053	11 387 404	985 329	10 421 534

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

Analizę wiekową aktywów prezentują poniższe tabele.

31 grudnia 2022	Okres przeterminowania						Razem
	Nieprzeterminowane	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	7 421 419	12 495	0	0	0	0	7 433 914
Bank Centralny i inne banki	558 937	0	0	0	0	0	558 937
Klienci indywidualni	6 592 129	4 369	0	0	0	0	6 596 498
Klienci mikro	196 525	8 126	0	0	0	0	204 651
Pozostałe aktywa finansowe	73 828	0	0	0	0	0	73 828
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nie dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	2 089 490	51 677	20 376	0	0	0	2 161 543
Klienci indywidualni	2 076 042	50 804	17 347	0	0	0	2 144 193
Klienci mikro	13 448	873	3 029	0	0	0	17 350
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	42 594	18 743	11 899	34 329	38 437	503 044	649 046
Klienci indywidualni	37 375	14 670	8 714	32 453	34 123	394 742	522 077
Klienci mikro	5 219	4 073	3 185	1 876	4 314	108 302	126 969
Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	34 372	1 392	21	397	116	60 633	96 931
Klienci indywidualni	26 113	610	21	397	116	21 521	48 778
Klienci mikro	8 259	782	0	0	0	39 112	48 153
Razem	9 562 706	84 307	32 296	34 726	38 553	563 677	10 341 434

W 2021 roku istotna migracja ekspozycji nieprzeterminowanych z Fazy 1 do Fazy 2 wynikała corocznej aktualizacji parametrów modelu ECL, w tym progu identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2021	Okres przeterminowania						Razem
	Nieprzeterminowane	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)	5 691 299	10 152	0	0	0	0	5 701 451
Bank Centralny i inne banki	337 395	0	0	0	0	0	337 395
Klienci indywidualni	5 144 599	7 658	0	0	0	0	5 152 257
Klienci mikro	186 793	2 494	0	0	0	0	189 287
Pozostałe aktywa finansowe	22 512	0	0	0	0	0	22 512
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	4 823 889	52 718	18 785	0	0	0	4 895 392
Klienci indywidualni	4 756 140	51 795	18 785	0	0	0	4 826 720
Klienci mikro	67 749	923	0	0	0	0	68 672
Wartość brutto ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	74 256	13 281	12 305	21 247	48 081	529 012	698 182
Klienci indywidualni	63 060	11 968	10 963	16 987	44 036	413 552	560 566
Klienci mikro	11 196	1 313	1 342	4 260	4 045	115 460	137 616
Wartość brutto ekspozycji zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	39 853	1 200	203	262	913	72 460	114 891
Klienci indywidualni	30 237	443	203	262	913	25 987	58 045
Klienci mikro	9 616	757	0	0	0	46 473	56 846
Razem	10 629 297	77 351	31 293	21 509	48 994	601 472	11 409 916

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

W tabelach poniżej zaprezentowano jakość kredytową należności nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości banków i klientów Oddziału, ustaloną na podstawie wewnętrznych modeli ratingowych:

- ekspozycjom wobec Banku Centralnego przypisywany jest rating państwa polskiego - rating A3;
- dla banków, oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych, przypisywane są oceny od 1A do 9C oraz 10, gdzie 1A jest przypisywany klientom o najniższym poziomie ryzyka kredytowego oraz rating 10 przypisywany jest klientom, którzy uznani zostali za niewypłacalnych;
- skala ratingowa dotycząca klientów indywidualnych określona jest w skali od 0.5 do 5.0 (gdzie 0.5 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 5.0 – utratę wartości). Oceny
- Oddział nie stosuje ocen ratingowych w odniesieniu do klientów będących mikroprzedsiębiorstwami.

Zarządzanie ryzykiem

Banki i Bank Centralny

31 grudnia 2022	Ekspozycje brutto, w przypadku których:				Razem
	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nieodnotowanych utrat wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nieodnotowanych utrat wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	
1C	25 169	0	0	0	25 169
2B	184 543	0	0	0	184 543
3A	349 225	0	0	0	349 225
Razem	558 937	0	0	0	558 937

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym

31 grudnia 2022	Ekspozycje brutto, w przypadku których:				Razem
	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nieodnotowanych utrat wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale nieodnotowanych utrat wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	
0.5A	0	0	0	0	0
0.5B	210 979	223	0	0	211 202
0.5C	3 000 086	11 197	0	392	3 011 675
1.0	2 833 882	50 471	0	4 286	2 888 639
1.5	418 294	726 659	0	4 913	1 149 866
2.0	37 507	517 608	0	5 140	560 255
2.5	3 352	328 717	0	3 861	335 930
3.0A	0	104 336	0	2 338	106 674
3.0B	7	94 724	0	646	95 377
3.5A	0	71 105	0	805	71 910
3.5B	0	72 124	0	581	72 705
4.0	0	69 271	0	1 765	71 036
4.5A	0	49 873	0	240	50 113
4.5B	0	44 477	0	323	44 800
5.0	0	0	522 077	23 488	545 565
Ekspozycje bez ratingu	0	0	0	0	0
Razem	6 504 107	2 140 785	522 077	48 778	9 215 747

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

Banki i Bank Centralny

31 grudnia 2021	Ekspozycje brutto, w przypadku których:				Razem
	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	
1C	7 155	0	0	0	7 155
2A	322 463	0	0	0	322 463
2C	5 465	0	0	0	5 465
3A	2 312	0	0	0	2 312
Razem	337 395	0	0	0	337 395

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym

31 grudnia 2021	Ekspozycje brutto, w przypadku których:				Razem
	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	odpisy na oczekiwane straty kredytowe są wyceniane w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, ale niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 2)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3)	dla których ryzyko kredytowe wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, zakupionych, dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	
0.5	4 151 507	2 137 994	0	10 159	7 722 728
1.0	610 353	1 268 373	0	2 938	1 881 664
1.5	73 565	123 875	0	797	198 237
2.0	180 686	224 164	0	7 311	412 161
2.5	8 870	233 650	0	600	243 120
3.0	0	330 127	0	1 321	331 448
3.5	0	267 638	0	3 123	270 761
4.0	0	116 423	0	2 180	118 603
4.5	0	111 459	0	1 209	112 668
5.0	0	0	531 496	28 407	559 903
Ekspozycje bez ratingu	0	0	0	0	0
Razem	5 024 981	4 813 703	531 496	58 045	11 851 293

Poniższa tabela prezentuje informację na temat koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych branżach gospodarki.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

Koncentracja zaangażowania wobec klientów według branż				
Nazwa branży	31 grudnia 2022		31 grudnia 2021	
	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem (%)	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem (%)
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	57 397	0,59%	64 641	0,52%
Górnictwo i wydobywanie	-	0,00%	0	0,00%
Przetwórstwo przemysłowe	42 135	0,43%	48 884	0,39%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-	0,00%	0	0,00%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	722	0,01%	916	0,01%
Budownictwo	20 172	0,21%	22 930	0,18%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	121 168	1,25%	136 944	1,10%
Transport i gospodarka magazynowa	12 786	0,13%	15 557	0,12%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	29 081	0,30%	34 514	0,28%
Informacja i komunikacja	6 285	0,06%	6 470	0,05%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 631	0,04%	3 788	0,03%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13 911	0,14%	15 505	0,12%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22 893	0,24%	26 691	0,21%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5 358	0,06%	6 896	0,06%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	-	0,00%	0	0,00%
Edukacja	6 895	0,07%	7 846	0,06%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20 569	0,21%	22 521	0,18%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 676	0,02%	1 794	0,01%
Pozostała działalność usługowa	32 443	0,33%	36 525	0,29%
Gospodarstwa domowe	9 311 547	95,91%	10 597 588	96,37%
Razem	9 708 669	100,00%	11 050 009	100,00%

Praktyki „forbearance”

W nawiązaniu do dokumentu 2012/853 wydanego przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz instrukcji wydanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego w zakresie ujawnień dotyczących ekspozycji „forborne” Oddział wdrożył proces klasyfikacji tego rodzaju ekspozycji.

Zarządzanie ryzykiem

Ekspozycje oznaczone jako „forborne” są to umowy kredytowe, w odniesieniu do których nastąpiła ugoda z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązywaniem się ze swoich zobowiązań finansowych. Przy czym ugoda dotyczy jednego z poniższych działań:

- zmiany dotychczasowych warunków umowy, z których – jak się uznaje – dłużnik nie może się wywiązać z powodu trudności finansowych („dług zagrożony”), prowadzących do niedostatecznej zdolności do obsługi długu, a która to zmiana nie miałaby miejsca, jeżeli dłużnik nie doświadczałby trudności finansowych;
- całkowitego lub częściowego refinansowania zagrożonej umowy dłużnej, które nie miałoby miejsca, gdyby dłużnik nie doświadczał trudności finansowych.

Ekspozycje przestają być wykazywane jako ekspozycje forborne, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- umowę uznaje się za niezagrożoną, w tym w przypadku gdy została ona usunięta z kategorii umów zagrożonych po dokonaniu analizy sytuacji finansowej dłużnika, która wykazała, że umowa ta nie spełnia już warunków uznania jej za zagrożoną;
- od daty uznania ekspozycji wstrzymanej za niezagrożoną upłynął co najmniej dwuletni okres warunkowy;
- przez co najmniej połowę okresu warunkowego dokonywano regularnych i znaczących wpłat dla kwoty głównej lub odsetek;
- na koniec okresu warunkowego żadna z ekspozycji wobec dłużnika nie była przeterminowana o ponad 30 dni.

W przypadku, gdy ugoda skutkuje istotną zmianą warunków lub oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, względem warunków rynkowych lub oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z istniejącego aktywa finansowego, istniejące aktywo finansowe jest wyłączone z bilansu, a nowe aktywo finansowe jest ujmowane w bilansie, na dzień początkowego ujęcia, w wartości pomniejszonej o zaktualizowany odpis na utratę wartości z tytułu ryzyka kredytowego właściwy dla nowego aktywa. Różnica pomiędzy kwotami odpisów na ryzyko kredytowe odnoszona jest na rachunek zysków i strat. Ujęcie takie jest niezależne od zmiany lub braku zmiany formy prawnej transakcji i opiera się na jej treści ekonomicznej.

W odniesieniu do ekspozycji niedetalicznych zawarcie umowy forbearance, zamieniającej warunki umowne z uwagi na trudności finansowe dłużnika stanowi jedną z przesłanek do przeprowadzenia testu indywidualnej utraty wartości i skutkuje koniecznością przeprowadzenia analizy pod kątem utworzenia odpisów aktualizujących wartość ekspozycji z tytułu utraty wartości. Ekspozycje detaliczne oznakowane jako forborne, dla których rozpoznano przesłankę utraty wartości objęte są kolektywnym modelem utraty wartości.

Zarządzanie ryzykiem

Ekspozycje detaliczne oznakowane jako forborne, dla których nie jest rozpoznana przesłanka utraty wartości, klasyfikowane są do Fazy 2. Szczegóły kalkulacji utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały zaprezentowane w notcie 2.6.2 do sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela przedstawia wartość ekspozycji „forborne”:

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2022	Wartość bilansowa brutto / Wartość nominalna ekspozycji objętych restrukturyzacją										Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Maksymalna uznawalna kwota zabezpieczenia lub gwarancji	
	Ekspozycje obsługiwane objęte restrukturyzacją				Ekspozycje nieobsługiwane objęte restrukturyzacją						Ekspozycje obsługiwane objęte restrukturyzacją - Skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane objęte restrukturyzacją - Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Otrzymane zabezpieczenia na ekspozycje objęte restrukturyzacją	
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych			Instrumenty, których warunki zostały zmienione	w tym: zagrożone niewykonaniem zobowiązania		w tym: z utratą wartości		w tym: restrukturyzacja ekspozycji uznanych za nieobsługiwane przed restrukturyzacją		Instrumenty, których warunki zostały zmienione			
Należności od klientów indywidualnych	161 903	47 075	47 075	47 075	114 828	114 828	114 828	114 828	114 828	114 828	110 225	6 057	104 168	104 168	49 673
Należności od klientów mikro	1 123	0	0	0	1 123	1 123	1 123	1 123	1 123	1 123	1 123	0	1 123	1 123	0
Razem	163 026	47 075	47 075	47 075	115 952	115 952	115 952	115 952	115 952	115 952	111 348	6 057	105 292	105 292	49 673

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2021	Wartość bilansowa brutto / Wartość nominalna ekspozycji objętych restrukturyzacją									Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Maksymalna uznawalna kwota zabezpieczenia lub gwarancji	
	Ekspozycje obsługiwane objęte restrukturyzacją				Ekspozycje nieobsługiwane objęte restrukturyzacją					Ekspozycje obsługiwane objęte restrukturyzacją - Skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane objęte restrukturyzacją - Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Otrzymane zabezpieczenia na ekspozycje objęte restrukturyzacją	
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych			Instrumenty, których warunki zostały zmienione	w tym: zagrożone niewykonaniem zobowiązania	w tym: z utratą wartości	w tym: restrukturyzacja ekspozycji uznanych za nieobsługiwane przed restrukturyzacją	Instrumenty, których warunki zostały zmienione					
Należności od klientów indywidualnych	137 337	30 417	30 417	30 417	106 920	106 920	106 920	106 920	106 920	96 142	4 197	91 944	91 944	38 316
Należności od klientów mikro	49 787	7 321	7 321	7 321	42 465	42 465	42 465	42 465	42 465	38 955	1 056	37 899	37 899	10 023
Razem	187 123	37 738	37 738	37 738	149 385	149 385	149 385	149 385	149 385	135 097	5 253	129 843	129 843	48 339

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Ekspozycje objęte narzędziami pomocowymi z tytułu COVID-19

W związku z pandemią Covid-19 Oddział udostępnił swoim klientom następujące narzędzia pomocowe:

- ✓ moratoria pozaustawowe, tj. narzędzia wynikające ze stanowiska banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego (moratorium pozaustawowe w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego - EBA),
- ✓ moratoria ustawowe, tj. wsparcie w ramach Tarczy 4.0.

Wprowadzone moratoria znacząco wpłynęły na poprawę kondycji finansowej kredytobiorców. Łączna wartość kredytów dla gospodarstw domowych z aktywnym moratorium według stanu na koniec 2022 roku wyniosła 94 mln zł (co stanowi około 5% wszystkich moratoriów udzielonych gospodarstwom domowym w 2022 roku). W odniesieniu do małych przedsiębiorstw wartość bilansowa brutto aktywnych moratoriów na koniec 2022 roku wynosiła 12 mln zł. Stanowiło to 9% wartości moratoriów udzielonych w roku 2022. Ekspozycje objęte moratoriami pozaustawowymi oraz ustawowymi klasyfikowane były do odpowiednich Koszyków zgodnie z przyjętymi w tym zakresie zasadami. W przypadku moratoriów ustawowych identyfikowana była przesłanka dotycząca utraty dochodu, na podstawie której możliwe jest zaklasyfikowanie ekspozycji do Koszyka 3.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2022				
Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi	Wartość bilansowa brutto		Odpis na oczekiwane straty kredytowe	
	Obsługiwane	Nieobsługiwane	Obsługiwane	Nieobsługiwane
	w tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)		w tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)	
Kredyty objęte moratorium	631 440	76 548	42 218	46 766
w tym: gospodarstwa domowe	619 162	64 479	40 909	37 007
w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	597 987	60 825	39 680	33 838
w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe	12 278	12 069	1 309	9 759
w tym: małe przedsiębiorstwa	12 278	12 069	1 309	9 759
w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	10 582	8 602	1 026	6 749

Podział kredytów objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów	Liczba dłużników	Wartość bilansowa brutto		
		W tym: moratoria ustawowe	W tym: wygasłe	Rezydualny termin moratoriów
				Poniżej 3 miesięcy
Kredyty, w odniesieniu do których zaproponowano moratorium	nd	nd	nd	nd
Kredyty objęte moratorium (przyznane)	4 665	93 501	1 511 744	4 407
w tym: gospodarstwa domowe		93 501	1 388 067	4 407
w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi		90 906	1 350 494	4 407
w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe		0	123 677	0
w tym: małe przedsiębiorstwa		0	123 677	0
w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi		0	93 054	0

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

31 grudnia 2021				
Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi	Wartość bilansowa brutto		Odpis na oczekiwane straty kredytowe	
	Obsługiwane	Nieobsługiwane	Obsługiwane	Nieobsługiwane
	w tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)		w tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)	
Kredyty objęte moratorium	1 178 832	84 546	76 894	58 721
w tym: gospodarstwa domowe	1 129 647	75 471	72 326	51 794
w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	1 108 178	69 490	71 473	47 142
w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe	49 185	9 075	4 568	6 928
w tym: małe przedsiębiorstwa	49 185	9 075	4 568	6 928
w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	37 545	5 554	2 717	4 216

Podział kredytów objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów	Liczba dłużników	Wartość bilansowa brutto		
		W tym: moratoria ustawowe	W tym: wygasłe	Rezydualny termin moratoriów
				Poniżej 3 miesięcy
Kredyty, w odniesieniu do których zaproponowano moratorium	nd	nd	nd	nd
Kredyty objęte moratorium (przyznane)	4 784	110 732	1 990 435	3 411
w tym: gospodarstwa domowe		110 732	1 849 648	1 887
w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi		108 220	1 797 397	1 830
w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe		0	140 787	1 524
w tym: małe przedsiębiorstwa		0	140 787	1 524
w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi		0	105 037	1 524

29. Ryzyko utraty płynności

Zarządzanie płynnością jest ważnym procesem biznesowym, ponieważ zapewnia ciągłą dostępność środków potrzebnych do pokrycia bieżących potrzeb.

Adekwatność płynności jest zapewniona zarówno z perspektywy ekonomicznej, jak i regulacyjnej. Aby zbliżyć się do perspektywy ekonomicznej, Centrala ustanowiła ramy zarządzania obejmujące limity wewnętrzne i środki sterujące, które są zgodne z Zasadami należytego zarządzania ryzykiem płynności i nadzoru nad nimi, określonymi przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

Wymóg regulacyjny jest rozwiązywany poprzez spełnienie wymogów sprawozdawczych określonych w Bazylei III (wskaźnik pokrycia płynności, Wskaźnik Stabilnego Finansowania Netto oraz Dodatkowe Mierniki Monitorowania Płynności), a także poprzez przestrzeganie limitów regulacyjnych.

Modelowanie wpływów i wy wpływów płynności odbywa się na odpowiednim poziomie granularnym, z rozróżnieniem między segmentami produktów i klientów, a także, w stosownych przypadkach, walutami. Modele zawierają również założenia dotyczące czasów retencji depozytów po terminie zapadalności.

Kluczowymi elementami zarządzania ryzykiem płynności są scenariusze: Going Concern (GC) i Time to Wall (TTW). Raport Going Concern przedstawia strukturę płynności, obejmując wszystkie główne czynniki ryzyka, które mogą mieć szkodliwy wpływ na założenia zawarte w scenariuszu.

Z drugiej strony raport Time to Wall pokazuje horyzont przetrwania dla określonych niekorzystnych scenariuszy i modele warunków skrajnych (kryzys rynkowy, reputacyjny i łączony) oraz określa minimalny poziom bufora płynności i zdolność równoważenia go.

Scenariusze płynności są modelowane przy użyciu podejścia ogólnogrupowego, z uwzględnieniem lokalnych specyfikacji. Modelowanie wpływów i wy wpływów środków pieniężnych rozróżnia segmenty produktów i klientów, a jeśli ma to zastosowanie, rozróżnia się również różne waluty. W przypadku produktów bez umownego terminu zapadalności wpływy i wy wpływy środków pieniężnych są obliczane za pomocą geometrycznego ruchu Browna, który wyprowadza statystyczne prognozy na przyszłość, prognozując salda dzienne z obserwowanej, wykładniczo ważonej historycznej zmienności odpowiednich produktów.

30. Pozostałe ryzyka rynkowe

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko zmiany wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Z uwagi na prowadzoną działalność Oddział narażony jest na wpływ wahań kursowych na swoją sytuację finansową i przepływy pieniężne.

Ryzyko walutowe rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty jest uzależnione od:

- zmienności kursów walutowych,
- niedopasowania należności i zobowiązań walutowych.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym W Oddziale jest minimalizacja niedopasowania należności i zobowiązań walutowych. Pozostałe aspekty ryzyka walutowego

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zarządzanie ryzykiem

zarządzane są bezpośrednio przez RBI AG.

Informacje na temat struktury walutowej aktywów i pasywów przedstawiają poniższe tabele.

31 grudnia 2022			
Waluta	Pasywa	Aktywa	Razem
CHF	1 459 098	-1 453 912	5 186
EUR	484 902	-484 359	543
GBP	428	-408	20
USD	960	-1	959

31 grudnia 2021			
Waluta	Pasywa	Aktywa	Razem
CHF	2 014 557	-2 016 189	-1 632
EUR	526 401	-525 516	885
GBP	486	-433	53
USD	1 108	-1 289	-182

Z uwagi na wysokie dopasowanie struktury aktywów i pasywów walutowych zarówno sytuacja finansowa, jak i przepływy pieniężne nie są wrażliwe na wpływ wahań kursowych.

Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Różne terminy zapadalności i harmonogramy przeszacowania aktywów oraz odpowiadających im zobowiązań powodują powstanie ryzyka stopy procentowej. Ryzyko to wynika w szczególności z różnych stopy procentowej, wrażliwości na ich zmiany, korekty stóp i innej opcjonalności oczekiwanych przepływów pieniężnych.

Ryzyko to jest zabezpieczane głównie poprzez kombinację zawieranych transakcji pochodnych, z wykorzystaniem instrumentów takich jak: swapy na stopy procentowe oraz w mniejszym stopniu forwardy na stopę procentową i opcje na stopę procentową.

Zarządzanie tym ryzykiem jest wspierane przez Komitet ds. Aktywów/Pasywów Centrali. W tym celu dokonywane są odpowiednie analizy dochodów odsetkowych i symulacje zapewniające odpowiednią wrażliwość stóp procentowych zgodnie z oczekiwanymi zmianami stóp rynkowych i ogólnym apetytem na ryzyko.

Ryzyko stopy procentowej jest mierzone nie tylko w ramach wartości zagrożonej, ale również zarządzane za pomocą tradycyjnych narzędzi analizy luki nominalnej i luki stóp procentowych.

Noty przedstawione na stronach 9-115 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Wpływ reformy XIBOR oraz WIBOR na Oddział

W 2021 roku Oddział zakończył projekt związany z wdrażaniem reformy XIBOR oraz dostosowaniem do wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („Rozporządzenie BMR”).

Projekt dotyczył likwidacji stawek LIBOR dla EUR, GBP, CHF, JPY i USD (ON, SW, 2M, 1Y) z końcem 2021 roku oraz LIBOR USD (1M, 3M, 6M) w dniu 30.06.2023 roku.

Na dzień 31.12.2022 roku Oddział posiadał następujące aktywa i zobowiązania finansowe oparte o wyżej wymienione wskaźniki:

	USD LIBOR	GBP LIBOR
Aktywa finansowe	41 299	1 997
Zobowiązania finansowe	5 218	2 155

Na dzień 31.12.2022 roku Oddział nie posiadał transakcji walutowych oraz transakcji zamiany stóp procentowych (CIRS), w które wymagają zamiany stawek LIBOR na wskaźniki alternatywne.

W związku z reformą wskaźników referencyjnych prowadzącą do zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym, powołano Narodową Grupę Roboczą („NGR”), której celem jest przygotowanie działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu zmian w tym zakresie. Prace NGR nadzorowane i koordynowane są przez Komitet Sterujący. Komitet Sterujący NGR dokonał wyboru indeksu WIRON jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej. Danymi wejściowymi dla WIRON są informacje reprezentujące transakcje ON (overnight).

Administratorem WIRON w rozumieniu Rozporządzenia BMR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)) jest GPW Benchmark, wpisany do rejestru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych. Komitet Sterujący NGR zaakceptował Mapę Drogową procesu zastąpienia wskaźników referencyjnych WIBOR przez indeks WIRON. W dokumencie przedstawione zostały podstawowe założenia dotyczące prac NGR. Dalsze działania Komitetu Sterującego NGR związane są między innymi z wypracowaniem rekomendacji w zakresie standardów stosowania WIRON w produktach bankowych, leasingowych i faktoringowych oraz instrumentach finansowych.

Zarządzanie ryzykiem

Zgodnie z przyjętymi założeniami zakłada się powszechne stosowanie WIRON i gotowość do zaprzestania kalkulacji i publikacji Stawek Referencyjnych WIBID i WIBOR w 2025 roku.

Z uwagi na nieistotność Oddział nie rozpoczął na moment zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego kompleksowych przygotowań związanych z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR. Zgodnie z założeniami, dostosowanie Oddziału w tym zakresie będzie przebiegać z uwzględnieniem decyzji i rekomendacji NGR.

Na dzień 31.12.2022 roku Oddział zidentyfikował:

- ✓ aktywa finansowe oparte o stawkę WIBOR na kwotę 36 mln PLN,
- ✓ zobowiązania finansowe oparte o stawkę WIBOR na kwotę 1 330 mln PLN stanowiące w większości krótkoterminowe finansowanie otrzymane z Centrali, przypadające do spłaty w 2023 roku.

W 2022 roku Oddział nie posiadał w swojej ofercie produktów opartych o WIRON.

Oddział zakłada, że zastąpienie wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym przeprowadzone zostanie w sposób uporządkowany, zgodnie z formalnymi wymogami Rozporządzenia BMR i obejmie wszystkie odniesienia do wskaźnika referencyjnego w umowach i instrumentach finansowych wskazanych w Rozporządzeniu BMR.

W opinii Oddziału istotne jest ustanowienie właściwej metody ustalania korekty spreadu oraz zastosowanie jej, w celu uwzględnienia skutków zmiany wskaźnika referencyjnego, ponieważ wszystkie wymienione powyżej aspekty gwarantowałyby ograniczenie szeregu ryzyk związanych z planowaną reformą. Pośpieszne i nieuporządkowane przeprowadzenie reformy może powodować:

- ✓ brak okresu przejściowego, który pozwoliłby na ukształtowanie się efektywnego rynku instrumentów pochodnych na nowy wskaźnik,
- ✓ dużą niepewność co do wyceny pozycji bilansowych i pozabilansowych,
- ✓ skokowe i trudne do zarządzania zmiany ekspozycji na ryzyko stopy procentowej instytucji finansowych,
- ✓ kwestionowanie przepływów powstałych na skutek zastosowania korekty spreadu niezapewniającej ekonomicznej ekwiwalentności w rozliczeniach między stronami.

Oddział ocenia, że potencjalne ryzyka mogące zmaterializować się w czasie przeprowadzania reformy związanej z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR, mogą w konsekwencji doprowadzić do istotnych systemowych zakłóceń funkcjonowania całej krajowej gospodarki.

Zarządzanie ryzykiem

Obecnie nie jest możliwe wskazanie przesłanek uzasadniających możliwość zakończenia publikacji wskaźnika EURIBOR. Tym samym przepływy wynikające z tego wskaźnika są wymieniane między kontrahentami na dotychczasowych zasadach.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja obejmuje ryzyko prawne, ale nie obejmuje ryzyka strategicznego oraz ryzyka utraty reputacji.

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Oddział stosuje *tzw. Zaawansowaną Metodę AMA (ang. Advanced Measurement Approach)*, określającą zarówno metodę wyliczania wymogu kapitałowego, jak również wymagania w zakresie procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Oddział działalności operacyjnej poprzez wdrożenie efektywnych mechanizmów identyfikacji, oceny i kwantyfikacji, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym ma odzwierciedlać profil ryzyka operacyjnego Oddziału i zapewnić podjęcie odpowiednich środków w celu:

- ✓ kontroli poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie adekwatnym do rozmiaru i charakteru działalności Oddziału,
- ✓ podejmowania działań zmierzających do likwidacji przyczyn oraz negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- ✓ minimalizacji strat powstających w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- ✓ poprawy efektywności procesów,
- ✓ kształtowania świadomości związanej z ryzykiem operacyjnym.

Apetyt Oddziału na ryzyko operacyjne wyrażony jest w postaci:

- ✓ wartości kapitału wewnętrznego alokowanego na ryzyko operacyjne,
- ✓ założonej wartości strat operacyjnych związanych ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego równej stratom zidentyfikowanym w Oddziale w ciągu 12 miesięcy.

Zarządzanie ryzykiem

Podstawowe zasady dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym w Oddziale to:

- ✓ zarządzanie ryzykiem operacyjnym oparte jest na modelu trzech linii obrony,
- ✓ właścicielami ryzyka operacyjnego są menedżerowie linii biznesowych oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych,
- ✓ organem nadzorującym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMC),
- ✓ istnieje niezależna funkcja zarządzania ryzykiem operacyjnym umiejscowiona w Departamencie Zarządzania Ryzykiem,
- ✓ występuje niezależny przegląd procedur i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywany przez audyt wewnętrzny,
- ✓ przeprowadzane jest systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym,
- ✓ przeprowadzane jest szacowanie ekspozycji i raportowanie ryzyka operacyjnego,
- ✓ podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego do akceptowalnego poziomu.

Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Oddziale stosowane są następujące metody i narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych,
- monitoring wskaźników wczesnego ostrzegania,
- analizy scenariuszy dla zdarzeń charakteryzujących się małą częstotliwością i wysoką dotkliwością,
- ocena ryzyka operacyjnego dla kluczowych obszarów ryzyka operacyjnego,
- raportowanie ryzyka operacyjnego zapewniające regularny i terminowy przepływ informacji do właściwych organów decyzyjnych.

Pozostałe informacje

31. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Oddziału za rok 2022 oraz rok poprzedni jest Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

Poniższe zestawienie prezentuje informacje na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Usługi badania sprawozdań finansowych	771	540
Pozostałe usługi atestacyjne	302	132
Razem	1 073	672

32. Dyrektywa w sprawie sprawozdań na temat zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (CSRD)

Unijna dyrektywa w sprawie raportowania na temat zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (CSRD) została przyjęta przez Parlament UE w listopadzie 2022 r. i opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w grudniu 2022 r., zastępując dotychczasową dyrektywę w sprawie raportowania niefinansowego (NFRD). UE ma nadzieję, że dyrektywa sprawi, że spółki będą bardziej odpowiedzialne publicznie, wymagając regularnego ujawniania informacji na temat społecznych i środowiskowych skutków ich działań. CSRD wprowadza bardziej szczegółowe wymogi w zakresie sprawozdawczości dotyczącej wpływu przedsiębiorstw na środowisko, prawa człowieka i normy społeczne, w oparciu o kryteria zgodne z celami klimatycznymi UE. Oprócz rozszerzenia obowiązku raportowania na kolejne spółki, planowane jest również opracowanie Europejskich Standardów Raportowania Zrównoważonego Rozwoju.

Celem jest zrównanie sprawozdawczości finansowej i dotyczącej zrównoważonego rozwoju oraz dostarczenie inwestorom porównywalnych i wiarygodnych danych. Dla dużych jednostek zainteresowania publicznego, które podlegają już wymogom KPRU, wymogi KPRU będą miały zastosowanie od 1 stycznia 2024 r., przy czym raportowanie rozpocznie się w 2025 roku.

Wymogi w zakresie raportowania zgodnie z przedmiotową Dyrektywą są realizowane na poziomie Centrali.